

Domoljub

v Ljubljani, 26. aprila 1939

Leto 52 • Štev. 17

Kmečki tabor v Celju

Prav v času, ko se je vsa Slovenija odela v zelenje in cvetje, se bo vršil v starodavnem Celju mogočen kmečki tabor. Na tisoče kmečkih fantov in deklet, mož in žena bo prihitelo ovčanah s pomladanskim cvetjem, da dostojno proslavijo devetdesetletnico, odkar se je kmečki človek izvil iz rok brezsrčnih tujih graščakov in se osvobodil tlačanstva in desetine. Prišli bodo sinovi in hčere slovenskega naroda iz vseh krajev Slovenije od Triglavskih gora do Sotelske doline in od Prekmurja do Belokranjskih gor, da se v iskreni in posebnih molitvi zahvalijo vsem, ki so se borili za svobodo slovenskih kmetov. Zahvalili se bodo možem in ženam, ki so varovale slovensko zemljo pred Turki, pred raznimi nenačelnimi tujci in prav posebno pred nemškimi graščaki. Zahvalili se bodo vsem tistim, ki so se borili za vsak košček slovenske zemlje, da je ostala resnično slovenska in da ni postala plen grabežljivih tujcev. Pač pomembno bo ta kmečki tabor!

Poleg tega, da se bo slovenski kmet s spoštovanjem spominjal vseh tistih, ki so mu priborili svobodo, si bo pa tudi napravil načrt za bodočnost, da bo svobodo ohranil svojim potomcem.

Slovenski kmet in z njim celokupni slovenski narod bi bil še danes brezpravna raja, pravi suženj mogočnega tujca, če se ne bi bil boril za svobodo v znamenju Križa. Sinovi kmečkega naroda so se bojevali proti nevernemu Turku za svojo svobodo. Kmečki ljudje so bili zopet tisti, ki so se borili proti krivim naukom luteranstva. Kmečki človek se je sprl z nemškimi graščakom v boju za svoje pravice, za svojo zemljo, za svoj jezik in preteklo leto je bilo 90 let, ko si je po dolgotrajnih bojih izvojeval stanovsko svobodo, se rešil tlačanstva in desetine. Kmečki človek na nje ohranil zemljo, našo prelepo slovensko zemljo, ki nam daje vsakdanji kruh, pa tudi našo slovensko besedo, ki je srčaka posoda naših misli in naše kulture in se nazadnje vero katoliško, ki nas veže z Bogom in vodi v večno življenje.

Kje bi že bil danes slovenski narod, če ne bi bilo kmečkega stanu! Davno bi že izgubila slovenska govornica in danes bi se šopirili na naši zemlji tuj jezik. Iz preprostih kmečkih hiš so izšli možje, ki so učili naš narod slovenske zavesti in ga ohranjali zvesto katoliški veri. Kmečki stan je dajal slovenskemu narodu velike moče, ki so, oprti na kmetovo ramo, vodili boj za naše svetl-

nje, to je za katoliško vero in za pravice našega jezika. Pomislimo samo na največje sinove našega naroda, na Slomška, Prešerna, Kreka, Jegliča, dr. Korošca in še druge, ki so izšli iz kmečkih hiš. Vseh teh se bodo spominjali na mogočnem kmečkem taboru v Celju.

Kmečki parlament v Celju pa se bo ozrl tudi v bodočnost in bo sprejel načrt, ki se

Sveti križ boji Bog srečo daj!

ga bodo kmetje točno držali, da bo zemlja, ki je sedaj v slovenski lasti, ostala še stoletja in stoletja slovenska in da bo rod, ki bo na njej prebival, veren ter vdan Bogu.

Kmetje bodo poudarili na celjskem taboru, da je kmečki stan stebler slovenskega naroda, iz katerega prihajajo najplemenitejši

sokovi v narodni organizem. On je tisti večni studenec in izvir, iz katerega se preliva v narodno žilje neprestano novo življenje. Še tem daje vsem drugim narodnim stanovom, prav posebno pa mestom in trgom, nove življenjske moči in sile. Mesta in trgi bi morali pač izumreti, če ne bi kmečki stan pošiljal neprestano svojih sinov in hčera v druge staneve. Z žalostjo opazujemo, kako se je meščanskih krogov oprjela bela kuga in bti stanovi polagoma izumrli, če ne bi s kmetov pridobivali novega naraščaja. Kmečki stan, kakor vselej, tudi še danes izpopolnjuje vrste našega izobraženstva in s svojimi otroki napolnjuje tovarne, trgovine, obrtniške delavnice itd. Zanimivi bi bili podatki, koliko je kmečkih sinov v šolanih krogih in ostalih poklicih. Vsekakor bi bile presenetljive te številke.

Nadalje je kmečki stan hranilec celokupnega naroda. Kaj bi jedli drugi stanovi, če bi kmet opustil obdelovanje zemlje! Pred nekaj leti so polovali znanstveniki po veliki puščavi Gobi v osrčju Azije. Pri svojem raziskovanju so našli na razvaline velikega mesta. Uvideli so, da je v davnih časih tamkaj živel velik narod. Niso si mogli razlagati, kako je mesto tako propadlo, da so od njega ostale samo razvaline. Bila jim je velika uganka. Končno so našli kamen, na katerem je bil povedan vzrok propada. Kmet ni hotel več obdelovati zemlje in zato je celokupen narod izginil. Ali se ne bi isto zgodilo tudi z našim narodom?

Nekateri mestni polizanci trdijo, da naš slovenski kmet ni dovolj patriotičen. Velika, ostudna laž in grdo natočevanje. Radovedni smo, kdo bo branil slovensko zemljo in našo državo, če ne slovenski kmet, dočim se bodo tisti, ki ga sedaj dolžijo protidržavnosti, poskrili na varno.

Se in še bi lahko naštevali razloge in vzroke, zakaj naš slovenski kmet zasluži vse spoštovanje in upoštevanje. Zato nikakor ni prav, če hočejo nekateri z omalovaževanjem gledati na kmeta in mu odreknati njegova pravice. Tabor v Celju naj glasno pove, da kmečki stan neče biti več zapostavljen v družbi drugih stanov, temveč da mu gre kot najštevilnejšemu vodilno mesto v narodu in državi.

Na kmečkem taboru bo prilika opraviti obnem božjo pot. Tabor bo namreč pri sloveči romarski cerkvi sv. Jožefa nad Celjem.

Navodila udeležencem kmečkega tabora v Celju

Kmečki tabor, ki ga v nedeljo 30. aprila priredi v Celju Kmečka zveza skupno z Zvezo absolventov kmetijskih šol, ne bo prazna parada, temveč predvsem proslava devetdesetletnice kmečke osvoboditve, prirejena v počastitev vseh, ki so v teku stoletij s svojim delom in svojimi žrtvami pripomogli do svobode našemu stanu in našemu narodu.

Razen tega ima naš kmečki tabor namen, opozoriti javnost na težave in zahteve kmečkega stanu, med nami samimi po utrditi zavest skupnosti in stanovske složnosti.

Zato naj nihče, ki je zaveden slovenski kmet, ne ostane na dan kmečkega tabora doma! Tudi če bo kazalo slabo vreme, se ne ustrašite, temveč pojdite pogumno na pot!

Vsi udeleženci upoštevajte naslednja navodila:

Vožnja

V kolikor se ne boste pripeljali na tabor z vozovi, kolesi in avtobusi, se poslužite za vožnjo z vlaki nedeljskih kart. Na našo prošnjo za četrtinsko vožnjo namreč nismo dozdaj prejeli še nobene rešitve! Nedeljskih kart pri dohodu v Celje ne oddajte!

Prihodi in odhodi vlakov

Ponovno prosilo, da se pripeljete na tabor, kolikor mogoče vsi udeleženci dovolj zgodaj, tako da se boste mogli udeležiti tudi spreveda, ki se prične ob devetih dopoldne z Glazije. Zato se odpeljite od doma že s prvim jutranjim vlakom! Udeleženci tabora z Gorenjskega, iz Slovenskih goric in Prekmurja ter z Dolenjske Bele Krajine in Kočevskega, ki se nameravajo udeležiti spreveda, naj se odpeljejo od doma že v soboto zvečer, ker v nedeljo zjutraj nimajo zveze na prvi jutranji vsak iz Ljubljane, oz. Maribora!

Kdor se bo pripeljal v Celje že zvečer, se bo lahko udeležil prve predstave igre »Slovenskega kmeta povest« v Mestnem gledališču, ali pa pri Sv. Jožefu opravil božjepotno pobožnost.

Vsi pa, ki se boste pripeljali v nedeljo s poznimi dopoldanskimi vlaki, pojdite s kolodvora takoj naravnost k Sv. Jožefu, da pridete pravočasno k sv. maši, ki se bo pričela nekaj čez deseto uro. Poskrbljeno pa bo že za eno sveto mašo za slučaj, če bodo imeli vlaki zamudo.

Odhod vlakov iz Celja je na vse strani od polštirih do štirih popoldne. Pazite, da boste vsaj ob pol štirih popoldne že na kolodvoru, da ne zamudite svojega vlaka!

Zbirališča za spreved

Za konjenike in vozove pri gimnaziji, za kolesarje v drevoredu pri Glaziji, za vse ostale na Glaziji. Na zbirališčih bodo nameščeni napisi in reditelji za posamezne skupine in okraje.

Avtobusi imajo prostor za parkiranje za starim okrožnim sodiščem. Privozijo naj v Celje vsaj do osmih zjutraj!

Začetek spreveda je ob devetih dopoldne, zato naj bodo vsi, ki se ga nameravajo udeležiti, vsaj do pol devetih na svojih zbirališčih! Spreved se vrši samo, če ne bo deževalo! V

primeru slabega vremena naj gredo vsi udeleženci naravnost k Sv. Jožefu!

Razpored spreveda

Na čelu spreveda bodo jezdili kmečki konjeniki, za njimi bodo vozili kmečki kolesarji, za temi bo šla prva godba, za njo pa člani glavnega odbora Kmečke zveze in odbor ZAKS. Za njimi pride skupina igralcev igre »Slovenskega kmeta povest« v narodnih nošah.

Vsi ostali udeleženci (z izjemo vozov!) bodo nastopili v sprevedu urejeni po skupinah posameznih krajev, oz. okrajev.

Vsako krajevno-oz. okrajno skupino naj lastni reditelji že na zbirališču uredijo, in sicer takole: Na čelo skupine spada godba, ali godci, če jih ima skupina s seboj; nato prapori MKZ, ako jih je kaj v dotičnem okraju; za prapori oz. godbo se uvrstijo možje in fantje z belimi srajcami in zelenimi kravatami (če bo lepo in toplo vreme, naj imajo sukničje obešene čez levo ramo!); za njimi dekleta v narodnih in kmečkih nošah; za temi pa vsi ostali udeleženci tabora iz dotičnega kraja, oziroma okraja!

Pevci naj se zberejo v posameznih skupinah v več zborov, ki naj menjaje se prepevajo narodne pesmi in kmečko himno! Spreved kmečkih ljudi mora biti živahen — toda dostojen!

Navodila za posamezne skupine

Konjeniki: Prosimo, da se iz vsakega kraja udeležite spreveda skupno, pod vodstvom lastnega poveljnika, ki si ga izvolite izmed sebe. V Celju bo dodeljen vsem skupinam konjenikov vrhovni poveljnik, kateremu prosimo da se brez ugovorov pokoravate! Konje lepo okrasite! Če zna kdo igrati na rog, naj ga vzame s seboj! Ne pustite nikogar na konju s seboj na tabor, ki ni izvežban jezdec in ne obvlada svojega konja! Konjeniki boste jezdili na čelu kmečkega spreveda, zato glejte, da Vas bo čim več in da se čim bolj postavite! Pridite v Celje dovolj zgodaj!

Kolesarji. Vsi kolesarji iz posameznih vasi se pripeljite v Celje v skupini in si izvolite poveljnika. Ta naj odredi kraj, kjer se boste zbrali, čas odhoda in organizira red vožnje. Kolesa okrasite enotno z zelenjem in cvetjem! Ne jemljite s seboj takih, ki že ne znajo dobro voziti! Imejte vsi bele srajce z zelenimi kravatami, ker boste, če bo lepo vreme, vozili v sprevedu brez sukničjev, katere v tem primeru položite čez kolo.

Okrašeni vozovi bodo tvorili zaključek spreveda. Okrasite vozove in konje z zelenjem in cvetjem! Ne jemljite na en voz preveč ljudi, da ne bo nesreč!

Skupine konjenikov, kolesarjev in okrašenih vozov bodo onstran železniškega prevoja pri celjskem kolodvoru izstopile iz spreveda, in na pripravljenih prostorih pod varstvom rediteljev pustile konje in kolesa, ter

se spet peš priključile sprevedu. Vsaka krajevna skupina naj pusti pri konjih, oz. kolesih svoje reditelje, da se onemogočijo tatvine in zamenjave!

Sv. maša

Takoj po dohodu spreveda na hrib Svetega Jožefa se bo vršila tam pridiga in slovesna sv. maša ob ljudskem petju. Pojte vsi, saj se bodo pele samo pesmi, ki jih vsak Slovenec zna! Sv. maša bo na prostem na prostoru, kjer bodo vse udeleženci videli na oltar. Ob slabem vremenu pa bo sveto opravilo v cerkvi.

Kmečki tabor

Vrši se takoj po sv. maši. Ker bodo govorniki, ki bodo na taboru nastopili, govorili v imenu nas vseh, in ker bodo navzoči visoki gostje, prosimo, da se med zborovanjem ne razhajate, temveč ostanete vsi na svojih mestih.

»Slovenskega kmeta povest«

Po zborovanju bo nekoliko odmora za okrepčilo, nato pa se bo vršila na prostem, na istem prostoru kot tabor, to je pred cerkvijo Sv. Jožefa, predstava igre »Slovenskega kmeta povest«.

Besedilo igre je natisnjeno v posebni knjižici, ki stane 5 din in velja obenem kot taborški znak in vstopnica k tej predstavi. Knjižica se bo prodajala na dan tabora na vseh zbirališčih in pred vhomom na taborni prostor. Vsak udeleženec, ki hoče igro gledati, mora knjižico kupiti, da bo lahko igri sledil.

Vstopnice za prvo predstavo te igre, ki se vrši na predvečer tabora ob 8 zvečer v Mestnem gledališču v Celju, se dobe v prodaji pri podružnici »Slovenca« v Celju, pred predstavo pa pri blagajni.

Prehrana

Na tabornem prostoru se bodo dobili razni prigrizki in tudi pijače.

Zdravniška služba

Na taboru bo poslovala tudi zdravniška služba na posebej označenem mestu pri Svetemu Jožefu. Če bi kdo zapazil, da je komu slabo, ali, da se zgodi kaka nesreča, naj takoj javi tej postaji.

Taborna pisarna

Že v soboto popoldne in ves dan tabora bo poslovala posebna pisarna v Orlovskem domu v Celju, kjer dobite udeleženci informacije, reditelji pa vsa potrebna navodila.

Splošno navodilo

Zapomnite si vse, kar je v današnjih in prejšnjih navodilih v našem listu objavljeno in to tudi upoštevajte! Pazimo vsi, da bo naš kmečki tabor potekel dostojno in v redu! Naš kmečki ugled zahteva, da pokažemo, da znamo kmečki ljudje sami držati red in disciplino na svojih nastopih! Na svidenjel!

Kmetije, vsi na tabor v Celje!

En teden politike

Glavni dogodek preteklega tedna je bilo potovanje našega zunanjega ministra dr. Markoviča v Benetke v Italijo, kjer se je sestel z italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom. Zadnji je časnikarjem izjavil, da sestanek v Benetkah ni sklican z namenom, da se tu podpiše kakšen diplomatski papir med Italijo in Jugoslavijo, temveč zaradi tega, ker se je pokazalo potrebno, da vodilni državnik Italije in Jugoslavije, ki imajo v rokah zunanjo politiko, stopijo v neposredno zvezo po spremembi vlade v Jugoslaviji in po zadnjih dogodkih v Albaniji. Seveda ni treba posebej poudariti, da je bil naš zunanji minister v Italiji povsod zelo slovesno sprejet. Če sta se oba zunanja ministra pogovarjala

Na potu iz Rima sta se ustavila v Ljubljani madžarski ministrski predsednik Teleky in zunanji minister grof Czaki. V imenu vlade je oba pozdravil že na Rakeku ban dr. Natlačen. Časopisje piše, da se bo Madžarska po zadnjem sestanku v Rimu slovesno odrekla vseh ozemeljskih zahtev do naše države in uredila z Jugoslavijo vse odnose na prijateljski podlagi.

Ce bi na kratko hoteli posneti te in še druge dogodke preteklega tedna, bi rekli:

Anglija in Francija z vso naglico organizirata po vsem evropskem vzhodu svojo obrambno črto in sta že dobili na svojo stran Poljako, Romunijo, Grčijo in Turčijo. Zadnje dni so bila pogajanja tudi za sodelovanje Sovjetske Rusije ter je verjetno, da se bodo ta teden uspešno končala. Anglija se poteguje

tudi za Bolgarijo, toda do sedaj se ne more reči, da bi bila uspešna.

Proti naporom Anglije in Francije je tabor Italije in Nemčije podvzel protiukrepe, ki naj angleško »mirovno fronto« zrahljajo. Ti protiukrepi so bili sledeči: zasedba Albanije, s katero je Italija stopila za hrbet Grčije, ob bok Jugoslavije in pred obličje Bolgarije, nadalje močnejša pritegnitev Madžarske na italijansko-nemško politiko, nadalje pritisk na Bolgarijo, da se odloči proti angleški politiki z objavo svojih zahtev napram Romuniji in Grčiji (ki obe uživata jamstvo Anglije za nedotakljivost svojih meja!), nadalje pritisk na Spanijo, da stoji na plan kot zaveznica Italije in Nemčije in s tem ogroža angleški Gibraltar, to je vrata v Sredozemsko morje.

Diplomatska borba s tem ni zaključena in je pričakovati, da se bo prihodnje dni še bolj razvila in da bodo novim ukrepom enega tabora sledili spet novi protiukrepi drugega. Ob tej diplomatski borbi, ki je nekrvava, a ki pripravila boj, ne smemo pozabiti na obsežne ukrepe vojaškega značaja, ki so jih vlesile podvzele predvsem na morju. Kajti pretekli teden so križarile po Sredozemskem morju brodovja vseh evropskih veselil in s tem dale merilo obstoječe napetosti.

Zunanjepolitično je sedaj Jugoslavija država, — vsaj po človeški sodbi — ki ji najmanj preti kakšna vojna nevarnost. Pač pa je za bodočnost širje domovine naše naravnost življenjskega pomena dobra rešitev hrvatskega in po njem tudi slovenskega vprašanja, oziroma sporazuma o novi ureditvi Jugoslavije, o kateri se sedaj ponovno razgovarjata v Zagrebu ministrski predsednik Cvetkovič in dr. Maček.

Paznja Vas varuje mazočaranja.

Zato že pri nakupu Aspirin tablet pozrite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Oglaš. reg. pod št. brojem 32008 od št. kl. 4934.

zato hočemo to družbo braniti kot svojo. Mi hočemo biti poštenjaki, zato ne smemo misliti samo vsak sam na sebe, ampak hočemo braniti celo družbo, v kateri smo zrastle. Pаметen človek misli na bodočnost, pošten človek stori svojo dolžnost vselej, četudi je kdaj težko.

Nič ne vemo, kaj prinaša bodočnost. Vse, kar ljudje govore, je ugibanje, vse kar država ukrene, je samo neka daljna priprava. Kadar je nevarnost hude ure, kmet pospravlja na polju. Ne ve, ali se bo vsul dež in toča ali pa morda vetrovi preženo pogubonosne oblake. Oboje je mogoče, toda kmet si misli, da priprava na nevihto ne škoduje. Tako je z našimi pripravami, ki so v resnici še majhne. Nihče danes ne ve, kaj bo. Praznega, nedokazanega govorjenja naj torej nihče ne posluša. Dokler človek ne ve, kaj mu je storiti, naj ne dela ničesar, ker lahko dela samo v svojo škodo. Pretirane skrbi so vselej prazne skrbi. Kadar ne moremo h kakšni stvari nič dodati in od nje nič odvzeti, naj nas ta stvar ne razburja. Le pognimo besedo sv. pismat »Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi en komolec?« Glejmo brez malodušnosti v bodočnost. Če bomo storili svojo dolžnost, bo Bog, ki je nad nami, vodil naša pota.

Pa še nekaj! Pošten človek tudi takrat ne kloni kadar trpi. Če bi bil križ še tako težak, ga nosi, ker ve, da za trpljenjem pride vstajenje. Krščanstvo nas uči, da je treba nositi trpljenje s pravim pogledom v bodočnost. Zato pravi poštenjak nikdar ne obupuje, ampak ostaja močan. Tako mora tudi ves naš slovenski narod naj bi tudi prišel kak vohar nadenj, ostati močan in gledati skozi trpljenje v boljšo bodočnost. Ne živimo samo za danes. Narod mora živeti in delati tudi za kasnejšo rodove. — To je naša dolžnost v teh negotovih časih.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

Naša dolžnost v negotovih časih

Vasi so združene v višjo skupnost, v župnijo, v občino. Se višja družba pa je narod. Skupna zgodovina je povezala med seboj ljudi istega pokolenja in istega jezika. Uživali so skupno veselje in prenašali skupno trpljenje. Skupne so jim bile šege in navade. Skupna izročila so stkala niti, ki so vezale trdno skupaj pripadnike enega naroda. Pri nas Slovincih je še katoliška vera s svojimi cerkvami in s svojimi prazniki, s svojimi zakramenti in blagoslovili, s svojimi pobožnostmi in božjimi poti ustvarila svojo posebno miselnost, ki se drži vseh, ki se čutijo prave Slovence. Kadar naš človek v tujini pomisli na dom in se ga prime domotožje, ima hrepenenje po domu svoj temelj v tej povezaniosti z narodom in domovino, v kateri ta narod prebiva. Tudi tisti, ki ni nikoli razmišljal o besedi narod, je vendarle vedno čutil — zlasti v tujini čutil, — da spada k eni družbi, ki je vsa po njegovem, ki mu je domača, ki je iz nje zrastle in v časih nevede po njej hrepeni. Ta družba je slovensko govorečemu človeku slovenski narod. Kakor moramo držati s svojo družino in s svojo vasjo, podobno je treba naravno držati tudi z veliko družino — s svojim narodom. Propalica se lahko imezuje človek, ki za to nima več nobenega čuta. Le človek, ki mu je vse trenutna korist, ki gleda le na to, kaj bo pojedel in popil, ki nima več smisla ne za ljubezen, ne za poštenje, le tak človek ne ljubi svojega naroda. Kdor pa je po srcu poštenjak, bo vedno s po-

nosom in ljubeznijo govoril: »Slovenec sem«. Usoda nas je združila s Hrvati in Srbi v eno državo. Hrvatje in Srbi danes čutijo, da je njih obstanek le v tej državi in zato delajo na sporazumu, da bi bila ta država močna. Prav tako pa čutimo tudi mi Slovinci, da je naš narodni obstoj mogoč in zagotovljen le v tej državi.

Zivimo v viharnih časih. Četudi ni zaenkrat nevarnosti, vendarle ne vemo, kaj prinese jutrnji dan. Toda prav v teh nemirnih dneh moramo toliko bolj poudariti to-le: Tujec je lahko mogočen, toda vedno ostane tujec. Kar prinaša, ni naše. Ničesar nam ne bo dal iz ljubezni in iz razumevanja za nas, ničesar nam ne bo prinesel, ne da bi za prinešeno zahteval stokratno povrnitve. Pripovedujejo nam, da je začel v kraju ob italijanski meji priden nacionalist prav v tem času poučevati stare demokrate — nemščino. Lepo je, če zna kdo več jezikov. Tudi jugoslovanskim nacionalistom to ne škoduje. Da pa se je začel tak pouk prav sedaj, ali ni to strahopetno klečeplazenje? Ali ni to duh hlapčevstva pred mogočnim tujcem? In čim večja je nevarnost, da bi mi kaj izgubili, tem bolj je naša dolžnost, da ljubimo in branimo svoje. Mi nočemo ničesar tujega, nikomur nočemo ničesar vzeti, toda to, kar je naše, slovensko, kar je naše države, to hočemo braniti kot oče brani svojo družino, kot mati svojega otroka. Zrastle smo v družbi, ki se imenuje slovenski narod, pripadamo državi, ki je naša,

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za pomočnika vojnega ministrstva je bil imenovan dosedanji poveljnik dravske divizije general Djordje Lukič. Na njegovo mesto v Ljubljano pride poveljnik cetinske divizijske oblasti Dragoslav Stefanovič.

o Sedemdesetletnica rojstva je praznovale dni akad. slikar Rihard Jakopič, velik borec za napredek slovenske umetnosti.

DOMAČE NOVICE

d Opozorilo. Pod firmo: Škofijski ordinariat — Ljubljana, Pred Škofijo 4 se razpošiljajo na razne naslove letaki z napisom: Našemu delavcu! Našemu kmetu! S temi letaki Škofijski ordinariat nima nobene zveze. Nepoznani elementi so si zločinsko prisvojili firmo Škofijskega ordinariata, kar je povsem brezvestno in vsega obsojanja vredno. Javnost opozarjamo na to, da ne verjame, da bi Škofijski ordinariat razširjal kakršne koli letake. V Ljubljani, 19. aprila 1939. Škofijski ordinariat v Ljubljani.

d Klasične vzporednice na poljanski gimnaziji. Minister za gradbo dr. Miha Krek je kot zastopnik prosvetnega ministra z odlokom II. številka 9723 z dne 6. aprila 1939 in na podlagi § 3 zakona o osrednjih šolah v zvezi s § 44 finančnega zakona za leto 1939 do 40 odločil, da se državi II. realni gimnaziji v Ljubljani (na Poljanah) poleg realnih oddelkov začeni s šolskim letom 1939-40 odprejo tudi klasični oddelki.

d Cena tujega denarja na železnicah. Od 15. aprila dalje veljajo na železniških postajah naslednji tečaji za tuje valute: 1 holandski golinar 24, 1 nemška marka 17,95, 1 švicarski frank 10,10, 1 zlat frank 14,50, 1 madžarski pengé 12,85, 1 poljski zlot 8,45, 1 italijanska lira 2,38, 1 francoski frank 1,23, 1 češkoslovaška krona 1,53, 1 belgijski frank 1,52, 1 bolgarski lev 0,55, 1 romunski lej 0,35, 1 grška drahma 0,41.

d Kako je občina Gostivar ozdravila svoje gospodarstvo. Na svojevrsten način je izvršila ozdravljenje svojega gospodarstva občina v Gostivarju. Na dražbi je namreč prodala večino svojih dohodkov za letnih 1.200.000 din. namreč dohodke od trošarin, mestne klavnice in sejmine. Poprej je občina vse to vodila v lastnem delokrogu, pa je zaradi velike korupcije uradništva nabrala komaj po 750.000 din. Da bi se vseh neveščnosti in bremen osvobodila, je te dohodke prodala. Tako ji je zagotovljen lep dohodek, a zakupnik se bo že pobrigal, da ga njegov

Zahvala.

Podpisani pogorelec sem prejel pri upravi »Domoljuba« požarne podpore

1000.— din.

Za to veliko podporo se upravi »Domoljuba« kar najlepše zahvalim.

Ljubek pri Vačah, 20. aprila 1939.

Bedenk Joža.

uslužbenci ne bodo skubili, temveč da bo od zakupa celo kaj zase pridobil.

d Pripravljajo se za vsak slučaj. Tečaje za pouk prebivalstva o brambi proti napadom iz zraka je sklenila prirediti zagrebška občina. Ze lani je občina ustanovila posebno šolo, kjer se urijo instruktorji za organizacijo brambe proti zračnim napadom, toda kljub temu se je pokazalo potrebno, da se pritegnejo k pouku še najširši sloji. Tečaji bodo razdeljeni na tri dni, vselej po dve uri in četrt.

ŠVICARSKÉ URE, zlatina in srebrnina za biro. ČUDEN, Prešernova ulica 1.

d Opeke je zmanjkalo. V Nemčiji, to je v sosedni Avstriji, se zadnje mesece toliko gradi, da je zmanjkalo domače opeke. Zato so avstrijski stavbeniki pokupili vso opeko, kolikor so jo mogli dobiti, v Mariboru in okolici. Sedaj so naši stavbeniki skoraj brez opeke in jih mnogo z delom ne more naprej. Mnogo jih mora počakati z delom v večjem obsegu najmanj še nekaj tednov, dokler ne bo na razpolago nova opeka.

d 3 in pol milijona dinarjev dolgoročne-ga posojila je dovolila Priveligitirana agrarna banka Mlekarski zadrugi v Kranju.

d 3051 industrijskih podjetij je bilo v letu 1938 v Jugoslaviji. Od teh je odpadlo na kmetijske in živilske industrije 884 podjetij, na gozdne 403, na tekstilne 399, industrije gradbenega materiala 360, električne 334,

I. slovenski delavski tabor

Zveza združenih delavcev, organizacija slovenskega delavskega stana, priredi dne 7. maja ob 10 dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani

manifestacijsko zborovanje

Zveza in njene podružnice to zborovanje skrbno pripravljajo in bo po pripravah sodeč to brezdvomno največje in najlepše delavsko zborovanje, ki smo ga doslej v Sloveniji imeli. Na zborovanje so vabljeni odlični predstavniki našega narodnega in državnega življenja, naših stanovskih in kulturnih društev. Manifestacijskega shoda se udeleži tudi močna skupina delavstva iz Jugorasa, kakor tudi centralno tajništvo naših Delavskih zbornic.

kovinske 186, kemične 170, rudarske 104 industrije kož 84, papirne 77 industrijskih podjetij td.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Praž-Josefa« vode.

d Velikanske vinske klet se postavili. Pred desetimi leti so si ustanovili vinogradniki na otoku Visu vinogradniško zadrugo,

Kmetijska zbornica v l. 1937-1938

Kdor ima priliko zasledovati poročila o delu drugih kmetijskih zbornic v naši državi, ta šele uvidi, kako veliko delo opravlja prav naša, ljubljanska, slovenska kmetijska zbornica in kako dobro podkovano je to delo. Da je naša, slovenska, kmetijska zbornica med prvimi v državi, dokazuje tudi dejstvo, da je ta naša kmetijska zbornica te dni dala javnosti prve svoje poslovno poročilo. To poročilo obsega zadnji dve leti poslovanja, t. j. 1937 in 1938.

Poročilo obsega izredno veliko gradiva, ki ga bo z največjim pridom porabil vsak, ki se zanima za življenjsko vprašanje našega kmeta in sploh za naše gospodarstvo. Vse gradivo je bilo doslej še neobjavljeno in zato tudi zasluži pozornost.

Poročilo zbornice prinaša najprej izveček zanimivega članka iz dunajskega lista »Wiener Wirtschaftswoche« o kmečkih stanovskih zastopstvih v preteklost in po raznih državah. O kmetijskih zbornicah v naši državi pa je prispeval članek dr. Teofan Ristič. Knjiga prinaša tudi doslovno besedilo uredbe o kmetijskih zbornicah. O ustanovitvi Kmetijske zbornice dravske banovine je napisal daljšo izvrstno razpravo šolski nadzornik Fran Erjavec. Obširno popisuje dela ob ustanovitvi, prve volitve. Nato je priobčen zapisnik otvoritvene seje I. rednega zasedanja zbornice z dne 28. julija 1937, prva seja drugega zasedanja pa je bila 28. oktobra 1937, katere zapisnik je tudi priobčen. Na tej seji so bila sprejeta v knjigi že objavljena pravila Kmetijske zbornice. O sanji ustanovitvi in organizaciji urada poroča zopet šolski nadzornik

Fran Erjavec. Končno prinaša knjiga zapisnik seje tretjega zasedanja Kmetijske zbornice 1. julija 1938. Delo Kmetijske zbornice je bila v veliki meri tudi organizacija posveta o položaju našega kmetijstva, ki jo je sklicala lani banska uprava. Objavljen je tudi zaključni račun zbornice za l. 1938, nadalje prinaša knjiga popis kmetijsko-gospodarskih zakonov, uredb itd. Prerez gospodarskega položaja v letu 1938 podaja glavni tajnik dr. Jože Lavrič. Strokovni referat o izobrazbi kmečke mladine je prispeval šolski nadzornik Fran Erjavec. Poročilo je napisano na osnovi opazovanj tudi v drugih državah. Sestavek o zavarovanju živine (pri nas in drugod) je napisal dr. France Perger, o umetnih gnojilih pa inž. Jože Suhadotič. Zlasti je v tem spisu zanimivo razlaganje pisatelja, zakaj se pri nas porabi tako malo umetnih gnojil. Na koncu knjige je pridejana važna razlaga, ki nam kaže uvoz in izvoz kmetijskih pridelkov Slovenije. Številke se nanašajo na izvoz iz Slovenije v zamejstvo leta 1936, izvoz v druge banovine, leta 1936, izvoz Slovenije v zamejstvo leta 1937 in v druge banovine l. 1937 ter končno uvoz iz zamejstva leta 1936 in 1937. K referatu »Paussemko vprašanje goveje živine v Sloveniji« je pridejana tudi karta govedorejskih pasemskih okrožij v Sloveniji. Na 216 strani poslovnega poročila, katerega je uredil šol. nadzornik Fran Erjavec, je zbrano izredno mnogo prepotrebne gradiva. Zelimo le, da bi naša Kmetijska zbornica šla še naprej po tej poti in nam še nadalje dajala take knjige, ki lahko služijo tudi kot vzor drugim ustanovam. Cena knjige je samo 50 dinarjev.

da bi si zagotovili boljše prodajo vina, obenem pa zato, da bi si postavili tudi veliko klet, v kateri bi lahko shranjevali vino brez bojazni, da bi se pokvarilo. Kmetijsko ministrstvo je dalo 500.000 din podpore, a vse ostalo so plačali vinogradniki sami s tem, da so brezplačno zidali in kopali. Klet ima prostora za 75 vagonov vina, razen tega pa priprave za stiskanje grozdja. S tem je ustvarjena možnost, da bodo pridelovali vina, ki bodo boljše kakovosti kot prejšnja in bodo zato imela tudi več stalnih odjemalcev.

d Hitro, hitro čas beži... Letos ne pozabite na priljubljeno binkoštno romanje k M. B. na Trsat, združeno s prijetnim izletom s ladjo po morju v prelepo Malinsko na otoku Krku (v tehnični izvedbi Tujskoprometne zveze). Priglasite se takoj romarskemu vodstvu, da boste pravočasno dobili brezplačna navodila, ker bo po 5. maju višja cena. Nobeno izmed dosedanjih enajstih romanj na Trsat ni imelo tako lepega sporeda kakor letošnje. Javite torej svoj naslov po dopisnici upravi »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Pot do blagostanja sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Zavarovalnica za zavarovanje poljskih posevkov proti toči in drugim vremenskim neurjem posluje že drugo leto v donavski banovini. Zavarovalnica je podelila že v prvem letu svojega delovanja velike zavarovalnine. Kmetje plačujejo na vsako katastrsko jutro obdelane zemlje po 6 din, dobe pa ob priliki uničenja za vsako jutro po 600—700 din, če je uničeno žito, po 500—600 din za vinograd, po 400—600 din za sadno drevje in po 300—400 din za uničeno katastrsko jutro posejano z industrijskimi rastlinami.

d Stavka krojaških pomočnikov in pomočnic v Kranju se je s posredovanjem oblasti končala. Pomočniki bodo dobivali po 3.50 do 2.50 do 2.50 na uro.

d Občni zbor Združenja lesnih strok je bil ono soboto v Št. Vidu nad Ljubljano. Pri volitvah je bil Gorjanec izvoljen za predsednika, za njegovega namestnika pa Senk.

Lepota se vedno
znova občuduje!

Za nežno kožo

ELIDA
MILA

Za žene, ki imajo radi
naravnih vonj pri miru
ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

Govorniki so ugovarjali zvišanju mitnine in so naročili upravi združenja, naj se potruži, da bi se mitnina znižala, če se že ne da popolnoma odpraviti. Svojo zahtevo so utemeljevali s tem, da kupujejo vse svoje potrebitine pri ljubljanskih trgovcih, ki itak že plačajo pri uvozu mitnino, tako da jo potem oni plačajo nenaravno dvakrat. — Trditve ljubljanskih mojstrov, da podeželski obrtniki konkurirajo mestnim, niso točne, ker imamo nešteto primerov, ko mestni mojstri izvajajo veliko večjo konkurenco kakor pa podeželski. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se učna doba vajencev podaljša na tri leta in pol, in sicer samo za to združenje. Razpravljali so tudi o starostnem zavarovanju, o preureditvi združenj, šušmarstvu in drugih perečih obrtniških zadevah.

d Monopolskim delavcem bodo zvišali plače. Povišanje mezd je obljubil delavcem v monopolskih državnih podjetjih generalni ravnatelj g. dr. Josip Markovič. Prejšnji glav-

ni ravnatelj je delavcem vzel vse pravice do volitev obratnih zaupnikov, ni hotel upoštevati pravil o ureditvi delovnega časa ter je več delavcev tudi odpustil. Povrh pa je izdal posebno uredbo, s katero je jasno povedal, da s povišanjem mezd ne bo nič. Novi glavni ravnatelj, ki je bil postavljen šele nedavno, pa je delavcem obljubil, da bo upošteval vse njihove zahteve in v kratkem izdal pravilnik, s katerim se bodo zvišale mezde.

d Nov vodovod bude v kratkem dogradili v Marenbergu. Voda se zajema iz vreleca pri Sv. Treh kraljih. Stroški znašajo približno 330.000 dinarjev, h katerim prispevata država in banovina 140.000 dinarjev.

d Gospodinje in dekleta opozarjamo, da kupujete svoje obleke le pri naši znani tvrdki F. I. Goričar, Ljubljana.

d Obrtna razstava v Celju. Leta 1937. so celjski obrtniki priredili v Celju veliko obrtno razstavo, ki je bila v ponos celjskega obrtništva in visoko dvignila njihov ugled. Tudi predpriprave za letošnjo razstavo v Celju so v polnem teku in obeta biti letošnja obrtna razstava v Celju še lepša in bogatejša.

d Redna glavna skupščina Zadrčne zveze v Ljubljani r. z. z. o. z. bo v ponedeljek, dne 8. maja 1939, ob 10 dopoldne v Frančiškanski dvorani v Ljubljani. Na dnevnem redu je odobritev zapisnika o zadnji glavni skupščini, poročila načelstva in nadzorstva, odobritev računskega zaključka za 1938 ter izprememba pravil po določbah novega združnega zakona.

d S kamnom je pobil velikega orla pastir Miliivoje Burič iz okolice Danilovgrada v Črni gori. Ko je pasel ovce, je opazil velikanskega orla, kako neprestano kroži nad skupino malih ovc. Nenadoma pa se je orel spustil na tla in pograbil ovco. Preden pa jo je odnesel, je pastir podgrabil velik kamen in ga vrgel vanj. Zadel je in orlu zlomil perut. Potem pa ga je pobil še s palico. Zival je z razpetimi krili merila 2 metra in pol, a tehtala je 20 kg.

d Kilogram kruha za 1 dinar 50 par. Ni minilo niti 14 dni, ko so časopisi pisali, da so se pekl med seboj domenili izločiti konkurenco in določiti skupne cene za kruh.

Vsak čas prinaša bisere, pa tudi smeti

Sloveči danski krščanski filozof Kierkegaard je l. 1855 zapisal: Kar se tiče sodbe o vsakokratnem času, imamo tri vrste ljudi. Eni imajo duh časa za Boga, ki je znova prišel na svet in ga smatrajo za najvišjega zakonodavca za brezpogojno merilo, kaj je res in prav, ali napačno in grdo. »To ustreza duhu časa — pravijo — torej je dobro in resnično. Tem slepim oboževalcem svojega časa se noben nadpovprečni človek ne bo pridružil. Drugi pa smatrajo vse, kar je novo ali se novo zdi, za pravo kugo in brez vsakega preiskovanja ljudi pred takim duhom časa svarijo. Tudi takim slepim oboževalcem časa noben plemenit in svoboden človek ne bo sledil. Kdor je plemenit, ne obsoja brez zaščite, in kdor je svoboden, ne govori v jeziku nesamostojnih sužnjev. V sredi med obema skrajnostima pa je malo število ljudi, ki si duha časa najprej temeljito ogledajo, ga razčlenijo v njegove sestavine, dobro in slabo, bistveno in nebistveno, ono kar je trajne važnosti in ono, kar je postransko, strogo ločijo

in šele potem izrečejo svojo sodbo o vrednosti ali nevrednosti celote.

Teh ljudi je, kakor sem rekel, malo, so sami zase in skromni ter ne silijo v ospredje. Če hočeš biti plemenit in svoboden, to je samostojen človek, se pridruži njim. Sodi z maloštevilnimi in preišči vse sodobne zadeve še bolj natančno in nepristransko kakor oni. Sodi, pravim, z maloštevilnimi in previdno preiskuj z najmaloštevilnejšimi. Potem ne boš z drugimi kričal na cesti in bil plat zvona z množico ter naskakoval stvari, ki so bile pred teboj in bodo, ko tebe že davno več ne bo in ki jih je treba gledati z očmi modreca. Drži se tistih, ki jih je malo, potem ne boš blaga, ki se ponuja vsako leto na javnem trgu, preveč hvalisal in ga presojal po njegovi ceni na tablici, ampak po njegovi notranji vrednosti, potem boš našel žito v plevelu, luč v temi, modrost v neumnosti in biser v smeteh. Zakaj biseri so v vsakem času in v vsakem času je tudi veliko smeti.

Za trpljenjem - veselje

Jesus je nameraval zopet zapustiti zemljo, na katero je stopil kot človek, da jo s svojo smrtjo odreši. Učencem napoveduje, da gre nazaj v nebesa k svojemu Očetu. Preje pa jim hoče še marsikaj razodeti. Pove jim, da jih na tej zemlji ne čaka nič prijetnega, da bodo morali mnoge grenke žalosti in visoka preganjanja pretrpeti. Zato, ker niso otroci sveta, ampak njegovi učenci, ki naj svojemu Učniku sledijo tudi v bridkostih in trpljenju. Istočasno pa jim daje polno vselega upanja, da ta trnjeva pot skozi življenje ne bo dolga, da pa potem pride večno veselje pri Njem v nebesih, kamor jim gre pripraviti bivališča.

Koliko tolažbe vsebujejo te Jezusove besede tudi za nas. Skrbi in težave življenja bodo minile; težko, naporno delo bo minilo; bolezn in trpljenje bo minilo. Kar nas tu na zemlji tlači in boli, vsega bo enkrat konec. In še veselje smemo biti, da smo mogli za Jezusa kaj trpeti, kajti še večja bo potem naša slava v nebesih.

St. Janez Krizostom piše: Če bi bil izvoljen za kralja zemeljskega kraljestva in bi moral sadno noč pred kronanjem prenočiti v kakem umazanem hlevu, porej ali bi se ti težko zdelo? Ali ne bi z veseljem še kaj hujšega rad prestal, v spomin da boš kralj? Zakaj bi potem mi v tej dolini solz ne hoteli preživeti nekaj časa v nadlogah, ker smemo potem zagotovo upati, da bomo za srečno kraljevali v nebesih?

Pa se je kmalu pojavil neki pek, ki je začel prodajati kilogram kruha po 2 din. Taka huda konkurenca ostalim pekom ni šla v račun. S silo niso mogli opraviti ničesar, čeprav so to nekajkrat poskušali, zato pa so se sami vrgli po zgledu svojega nezvestega tovariša na nizke cene. Začeli so za reklamo prodajati kilogram kruha po 1.50 din. Boj traja že štiri dni, pa še ne kaže, da bi katera stran odjenjala. Konkurence so veseli le ljudje, zlasti pa revnejši, ki si lahko za mal denar privoščijo večjo skorjo kruha.

d Razdelitev zemlje vojnim prostovoljcem. Več kot 350.000 juter zemlje v Bački in Baranji je razdelila država vojnim prostovoljcem, odnosno njihovim družinam. Zemlja je bila prej last madžarskih magnatov, vendar pa večji del ni bila niti obdelana, ali pa celo slabo. Po izvršeni agrarni reformi so dobili zemljo vsi vojni prostovoljci, če so zanj zaprosili. Tako se je naselilo na tej

Zahvala.

Podpisani Jakob Vesenjsek se iskreno zahvaljujem za podporo, katero sem prejel dne 17. aprila 1939 od »uprave Domoljuba«

1000.— din

kot požarno podporo, ker mi je pogorela stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem. — Zatorej se tem potom prav lepo zahvaljujem upravi in priporočam naš katoliški list vsem onim, ki še nimajo naročenega »Domoljuba«.

Zamušani, dne 20 aprila 1939.

Jakob Vesenjsek, Zamušani št. 39
p. Sv. Marjeta pri Ptuj.

zemlji okrog 100.000 družin, ki so si postavile nove domove. Večinoma so prišli prostovoljci iz Like, Crne gore in iz drugih pokrajin v notranjosti države. Pridobila pa je s tem tudi država, ker se je začela obdelovati zemlja, ki prej ni rodila nobenega sadu. Le notranje organizacije manjka doseljencem. Nimajo nikjer svojih zdravnikov, niti policije. Sicer pa je velika težava v tem, da so hiše kolonistov sredi posestev, torej raztresene, in je težko ustvariti pri taki razdelitvi skupno upravno enoto, ki bi tudi organizacijsko dobro delovala.

d Odlok za izplačilo 400.000 din za uređitev vojskega pokopališča v Ljubljani. je podpisal pravosodni minister dr. Viktor Ružič.

d Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Opt. reg. 8. br. 1947/22.

d Ta se je pa postavil. Kakor smo zvedeli, je daroval industrijec gospod Avgust Westen iz Celja ob svoji poroki z gospodično Olgo Vodoseček dne 20. aprila t. l. znesek 200.000 din za ubožne in podpore potrebne v mestu Celju ter v isti namen občini Škofja vas 40.000 din in občini Teharje 15.000 din, nadalje katoliškemu župnemu uradu v Celju 30.000 din, evangeliškemu župnemu uradu v Celju 30.000 din, Celjskemu počitniškemu domu 30.000 din, Evangeliškemu ženskem društvu v Celju 30.000 din, štirim nogometnim društvom v Celju vsakemu po 5000 din ter Smučarskemu klubu v Celju 5000 din. Končno je poklonil gospod Avgust Westen znesek 200.000 din kot osnovno glavnico za dodatni pokojninski in podporni fond za namence in delavce Westnove tovarne v Celju-Gaberje.

Novo otroško zavetišče so odprli

Te dni so v šolskem posloplju v Zg. Šiški odprli novo, po številu šestu otroško zavetišče v Ljubljani. Poleg drugih odličnih osebnosti, sta bila navzoča tudi predsednik mestnega socialnega oddelka stolni kanonik dr. Klinar in ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je imel na starše in otroke sledeč vzpodbudni nagovor:

»Dragi starši!

Od srca rada Vam Ljubljana lajša skrbi za otroke, kolikor pač more. Prav vsi ljubite svoje otroke, zato pa vem, da nam boste radi dovolili, da Vaše ljubljence ljubimo tudi mi. Zato pa, ker Vaše otroke ljubimo, prihajajte z zaupanjem semkaj v zavetišče in v šolo, da se odkritosrčno pogovorite o vsem, kar je dobro za Vaše otroke. Ljubezen do mladine je naša dolžnost — prva je ta dolžnost vsake občine — zato pa z ljubeznijo sodelujte z nami, da bo naša skupna skrb za otroke rodila tam lepše uspehe. Naglo teče čas in kmalu se boste prepričali o naši resnični ljubezni do Vaših otrok, saj boste na otrocih spoznali, da imamo najboljši namen pomagati mladini in Vam, s tem pa tudi vsemu mestu in vsej deželi.

Dragi otroci!

Ko boste čez dan v teh prostorih, nikar ne mislite, da ste v šoli, ali celo, da ste za-

Dr. Kožuh Ludvik

banovinski zdravnik
ordinira dnevno v prostorih Vatikana-a
Velike Lašče

d Zlate zobe za violino. Že od mladih nog si je neki Luka Jovanovič iz Krtove pri Tuzli želel, da bi dobil violino, kakor so jo imeli mnogi njegovi prijatelji. Ker mu revščina ni tega veselja privoščila, je šel tri dni po pogrebu odkopat grob svojega strica in mu vzel pet zlatih zob. Kupil je violino, toda orožniki so ga prijeli, preden se je naučil igrati. Sodišče ga je zaradi skrunjenja groba obsodilo na leto dni zapor.

d V Banatu je še mnogo vina. V naši državi banatsko vino ne najde toliko odjemalcev, kakor v tujini. Pretekli mesec so izvozili 15 vagonov vina v Prago po ceni 22 par za literko stopnjo alkohola. Hudo konkurenco delajo srbski vinogradniki, ki prodajajo vino, ki je enake kakovosti — ceneje.

d Trije starčki iz dobe Petra Mrkonjića, vsak preko sto let star, žive v Dolnjem Selu pri Konjici v Bosni. To sta brata Nikola in Risto Dječez ter Nikola Zuža. Vsi trije so zadnji iz vrst tistih upornikov, ki so se leta 1876. pridružili Petru Mrkonjiću (pokojnemu srbskemu kralju Petru) in začeli boj za osvoboditev Bosne izpod turškega jarma. Vsi so imeli tudi veliko število potomcev.

d Kamnik dobi meščansko šolo. Gradbeni minister dr. Krek je kot zastopnik prosvetnega ministra podpisal odlok, s katerim se odpre s prihodnjim šolskim letom prvi razred meščanske šole v Kamniku.

d Premislil se je. Pred kratkim je dobil J. Fabac iz Petrinje dediščino po svojem očetu in kmalu zapil nekaj jurjev. Nazadnje se mu je pripetila še druga smola, da so ga pivski tovariši okradli in mu odnesli zadnje ti-

pri. Vaši dobri starši morajo s trdim delom skrbeti za svoje življenje in za Vas, zato so pa Vas zaupali nam, da se boste počutili v zavetišču kakor doma. Ne bojte se nikogar in bodite odkritosrčni napram vsem, ki pazijo na Vas. Kar doma brez strahu poveste materi in očetu, povejte tudi tu in radi Vas bodo poslušali. Mnogo želja imate in ustrezno Vam bo, če boste pridni. Nikdar Vam ne bo dolgčas, saj Vas bo dosti skupaj, a vsi bodite kakor bratci in sestrice. Prav prijetno boste imeli in kmalu se Vam bo zdelo, da ste tukaj kakor doma. Gospoda upravitelja boste kmalu spoznali za dobrega strica in vse gospe in gospodične, ki bodo z Vami, boste imeli radi kakor tete. Gotovo jih boste radi ubogali, saj vem, da ste pridni, čeprav včasih radi malo poskočite. Vsi se bomo potrudili, da se Vam bo dobro godilo in da boste delali svojim staršem samo veselje. Otroci moji, kmalu boste videli, da Vas imamo vsi prav radi!

Sreča otrok in zadovoljnost staršev naj spremljata ta zavod, ki naj z božjim blagoslovom postane lepo obdelan in trden kamen v temeljih srečne bodočnosti bele Ljubljaničke

Učenci so zapeli več lepih pesmi. Gostje so si ogledali novo zavetišče, nato je bila mladina pogoščena. Vse prostore oskrbujejo čestite šolske sestre.

Poglobljeno sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo

O sestanku med jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Aleksandrom Cincar-Markovičem in italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom v Benetkah je bilo izdano naslednje poročilo: »V razgovorih, ki so potekali v Benetkah 22. in 23. aprila 1939 med italijanskim zun. ministrom grofom Cianom in jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovičem, so bila vsestransko preučena razna vprašanja, ki v današnjem položaju zanimajo sosednji in prijateljski državi, pri čemer so upoštevali tudi zadnje dogodke v Albaniji. Ta preučitev je še enkrat potrdila popolno pristranost v odnosih med Italijo in Jugoslavijo, pristranost, ki se je pričela po obletnici belgrajskega sporazuma, ki je zavaroval

mir na Jadranu in spoštovanje medsebojnih koristi, ki so utrjene in okrepljene na vseh področjih in v vseh smereh. Ministra sta bila soglasna, da se naj sodelovanje, polno zaupanja, ki je med obema državama, ter med Jugoslavijo in Nemčijo na drugi strani, poglobli tako na političnem kot tudi na gospodarskem področju za ohranitev miru in izboljšanja pogojev za stalnost v podonavski kotlini. Kar se tiče odnosov do Madžarske, sta oba zunanja ministra preučila položaj, ki je nastal po zadnjih manifestacijah ter sta ugotovila z zadovoljstvom, da so te odprle pot h koristnemu razumevanju med vladama v Belgradu in Budimpešti.«

sočake. Od razočaranja in od alkohola zmešan je šel na most in se pognal v Kolpo. Hladni valovi pa so ga takoj iztreznili in prevzelo ga je spet veselje do življenja. Splaval je do brega in odšel domov.

d Jugoslovanski šahisti so tekmovali pred kratkim v Zagrebu. Zmagal je Slovenec vseučiliški profesor dr. Milan Vidmar, ki je s tem postal šahovski prvak Jugoslavije.

d Redek, a vsega posnemanja vreden primer. Nenadno pismo je prejel bjelovarski knjigar Cvetko Šarič. Pismo je bilo oddano v Zagrebu, priloženih mu je bilo deset dinarjev in se je glasilo: »Jaz sem vam nekoliko kot desetleten dečko v trgovini ukradel znanak za 10 dinarjev. Zdaj vam vračam to vrednost, ker je prej nisem imel.«

d Za bolnišnice. Posojilo 25,758.000 din je najelo ministrstvo za narodno zdravje pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev. Posojilo bo ministrstvo porabilo za izplačilo večjih dolgov pri zagrebški zakladni bolnišnici ter za popravilo in povečanje večjega števila državnih splošnih bolnišnic, med njimi tudi ljubljanske ter umobolnice v Novem Celju. Posojilo bo ministrstvo odplačevalo iz dohodkov narodnega zdravstvenega sklada, ki je bil ustanovljen nedavno s posebno uredbo. Dalje je ravnateljstvo SUZOR sklenilo odobriti graditev za preureditev zdravilišča v Laškem.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Za celotno rešitev hrvaškega vprašanja. Hrvatski dnevnik poroča, da so se razgovori med predsednikom vlade Cvetkovičem in dr. Mačkom zopet pričeli in nato dostavlja nekaj načelnih pripomb. Tako pravi: Hrvati so bili vedno za enakopravnost in zato tudi ni nevarnosti, da bi moglo nastati kakšno posebno srbsko vprašanje. Srbi na Hrvaškem so imeli vedno svoje pravice in so se zato gospodarsko dobro razvijali. Predsednik Sabora je bil vedno Srb, podban enako tudi. Nikdar tudi ni bila prepovedana srbska zastava. Hrvatski narod je za pravico zato tudi drugim noče delati krivice. Ko pa zahteva pravico, pa tudi ne pozna nobenega strahu. Zato se Hrvati bore za celotno rešitev hrvaškega vprašanja in se z drobtinami ne zadovolje. Danes je sila hrvaškega naroda narasla, da morejo Hrvati še laže zahtevati rešitev vsega vprašanja. Sporazumna rešitev hrvaškega vprašanja ni samo v

hrvaškem, temveč tudi v srbskem interesu in zato tudi ne more biti govora o kakšnih uslugah na tej ali oni strani.

p Pomešanost dveh ni ovira za sporazum. Belgrajska »Politika« poroča iz Zagreba o zadnjih pogajanjih v Zagrebu tudi tole: »Hrvatski politični krogi naglašajo, da se je vedno in tudi sedaj upoštevalo dejstvo, da v hrvaških krajih žive pomešani tudi Srbi že dolga stoletja. To zgodovinsko dejstvo je bilo upoštevano tudi pri sedanjih pogovorih, ko so bili predloženi najnovejši konkretni predlogi za reševanje naših notranjih vprašanj. Ne gre namreč le za ozemlje, kjer žive le Hrvati, marveč je tudi mešanih krajev in tudi krajev, kjer so Srbi v večini. Zaradi tega dejstva, ki ga ni mogoče spremeniti, ni mogoča čista razmejitev, marveč vsa stvar dobiva obliko najugodnejše ureditve države, ki naj okrepi državno celoto, s katerim pa naj bi bili vsi zadovoljni. Dobro poučeni krogi nam zatrjujejo, da je stvar doslej dobro napredovala...«

p »Koncepcijske vlade« kakor jo žele »jugoslovenarji« — ne bo. »Hrvatski Dnevnik« v uvodnem članku naglašja, kake stvari poročajo nekateri listi o zagrebških pogovorih. Ostro zavrača vse tako pisanje, ki je brez podlage, nakar pravi: »HSS ne želi in ne bo vstopila v nobeno vladno, katera naj bi morda šele odločala o potrebnih spremembah in v kateri bi se o teh spremembah šele pogovarjali. HSS stoji namreč na stališču, da bi se mogla uveljaviti le v taki vladni, ki bi imela nalogo izvesti sporazum, ki pa bi že prej moral biti sklenjen, in sicer tako, da bi bila izvedba tega sporazuma popolnoma zagotovljena.« Iz tega jasno sledi, kaj naj sodimo o govorcih, ki krožijo o nekaki koncentracijski vladni, katera naj bi prišla že danes ali jutri. Brez HSS, to se pravi brez Hrvatov, pa ni koncentracijske vlade.

p Belgrajski časopis »Politika« objavlja krajšo izjavo, ki jo je predsednik HSS dr. Vladko Maček dal dopisniku tega lista v Zagrebu. V tej izjavi, ki govori o potrebi sporazuma med Srbi in Hrvati, dr. Maček pravi: »Sporazum Hrvatov in Srbov je nujen tako za eno, kakor tudi za drugo stran ne samo zaradi raznih narodnostnih in socialnih razlogov, temveč tudi zaradi zemljepisnih. Pred očmi je treba imeti dejstvo, da smo imeli do

zdaj pred seboj dve nasprotji: nacionalni in državnopravni misli. Ne maram se vsiljevati za sodnika, ker predstavljam eno od nasprotnih strani, toda smatram, da smo tako na eni kakor na drugi strani prišli do prepričanja, da se tudi ti dve, do zdaj nasprotni misli moreta in morata znajti na skupnih tleh. V tej smeri se tudi giblje vse delovanje hrvaškega narodnega predstavništva skozi zadnjih nekaj let za sporazum s predstavniki srbskega naroda in zdaj v novejšem času tudi s samim predsednikom vlade. Bog daj, da bi čimprej videli prave uspehe!«

p Sprejem v mestnem tajništvu JRZ v Ljubljani. Ker je promet članov in volivcev JRZ v mestnem tajništvu JRZ po volitvah tako narasel, da se redni posli le težko izvršujejo, veljajo poslej za sprejeme sledeče ure: Narodni poslanec dr. Adolf Golia bo sprejemal vsako sredo med 6 in 7 zvečer; narodni poslanec Pavel Mašič bo sprejemal vsak četrtek od 11 do 14. Kadar kateri izmed poslancev ne bo v Ljubljani, bo to na vratih objavljeno. Poslevodeči tajnik mestnega odbora JRZ bo sprejemal člane in volivce JRZ izključno le vsak torek in vsak petek od 5 do 7 popoldne, vsak dan pa odbornike krajevnih odborov JRZ. Izven tu označenih ur so sleherni sprejemi nemogoči.

NESREČE

n Sestra g. knezoškofa dr. Rožmana je umrla. V Ljubljani je oni torek popoldne ob pol 3 pri svojem bratu, prevz. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, umrla njegova najstarejša sestra Terezija v 78. letu starosti. Naj ji sveti večna luč! Prevz. škofu naše globoko sožalje!

n Ko so prišli od poroke, so našli pogorišče. V vasi Radečiču pri Varaždinu se je poročila hčerka kmeta Andreja Križančiča. Medtem ko so bili svatje v cerkvi, kjer je bila poroka, je pa začela goret Križančičeva domačija. Zgorela je hiša in vsa gospodarska poslopja. Škode je okrog 40.000 din. Ker Križančič ni bil zavarovan, je čisto obubožal. Ko so se svatje vrnili iz cerkve, so našli samo pogorišče.

n Pogorel je Bedenk pd. Šmic v Libeku pod Vačami.

n Zgorela je streha na marenberškem gradu, ki je last mariborske veletrgovke Zupane.

DROBNE NOVICE

Albansko fašistično stranko pod italijanskim vodstvom so ustanovili v Albaniji.

Za nemškega poslanika v Turčiji je imenovan Papen, znani bivši nemški poslanik na Dunaju.

Iz slovaške vlade je izstopil iz neznanih razlogov znani slovaški voditelj dr. Karel Sidór.

Na 44 milijonov prebivalcev ima sedaj Italija, računajoč tudi štiri afriške kolonije.

Zgorel je 35.000 tonski francoski parnik »Paris« v pristanišču Le Havre pred odhodom v Newyork.

400.000 rudarjev stavka v amer. Združenih državah.

Bivši branilec Madrida, rdeč general Miaja, je prišel v Pariz.

Kitajci še vedno krepko napadajo Japence, zlasti v pokrajini Šansi.

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivo najbolj!

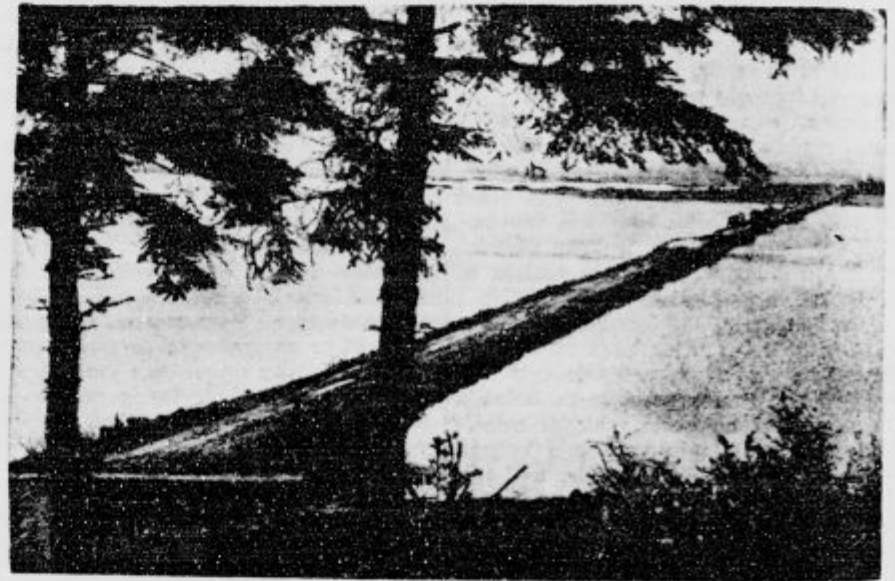
General Guzzoni, vrhovni poveljnik armade, ki je sasedla Albanijo. Pred njim stoji deklica, ki so jo poslali, da mu izroči sopek evetlie.

Ban dr. Natlačen pri sprejemu madjarskih ministrov na ljubljanskem kolodvoru

Cistokrvena perzijska mačka »Inka«, last gospe Marije Barbic v Celju.

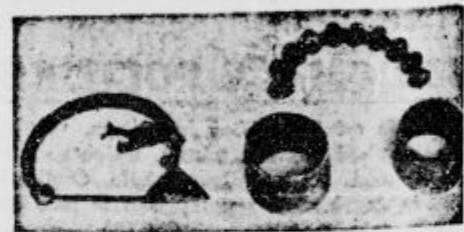

Pogled na Cerknisko jezero.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Pri zasiedanju Albanije so italijanske čete na nekaterih krajih naštele na hud odpor, katerega so nudili albanški vojaki, ki so branili svobodo svoje domovine. Italijanske čete so se morale zakopati v jsrke in čakati povelja za naskok. Na sliki vidimo italijanske vojake v zakopih.

V Kranju so iskopali grobišča, katera so najbrl te iz 7. stoletja pred Kristusovim rojstvom. V grobovih so našli raznovrstne okraske. Na zgornji sliki vidimo dve fibuli in dve spiralni zapestnici iz bronu, na spodnji sliki pa zapestnici, obročke s ebesci, našiv in bronasto saponko za lasce.

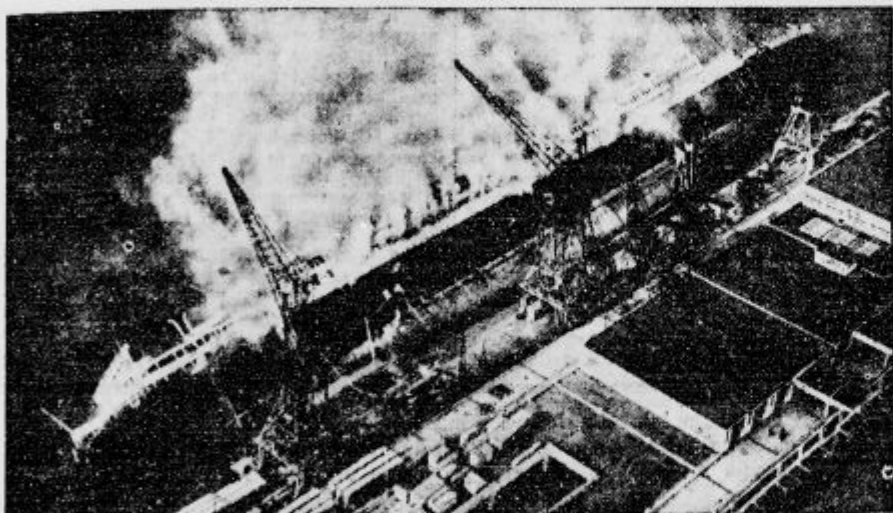

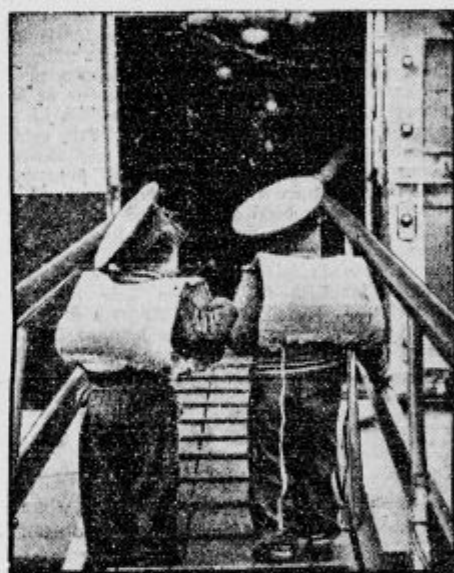
Ameriški metaleci ognja.

Spomenik številnim žrtvam, ki jih je zahtevala španska državljanska vojna. - Spomenik stoji na Porta de Alcala v Madridu.

Parnik »Paris« gori. V pristanišču v Havru je na parniku »Paris« izbruhnil požar, ki ga vse pristaniške gasilske čete niso mogle pogasiti. Kmalu je ogenj zajel ves parnik, ki se je nagnil in kmalu nato potopil.

Angleška ladja »Dilwar« je odpeljala v nemirno Palestino zopet nekaj novih vojakov. Z vojaki so smele oditi tudi njihove družine. Slika kaže dva fantička, ki kot angl. vojaka vstopata na ladjo.

Zlato beži iz Evrope. Slika nam kaže pošiljko zlata iz Evrope, ki je srečno dospela v New York. V vsakem zabojčku so štiri palčice v vrednosti dva milijona 250.000 din. Vsa pošiljka je vredna dve milijardi 250 milijonov dinarjev.

Ne prezrite »Mali oglašnik«

Pogled na otok Krk v Jadranskem morju, o katerem se je govorilo, da ga bo zasedla angl. vojska.

V vsako hišo »Domoljuba«

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Ajdovec. Najstarejši župljani se poslavljajo od nas. Na veliki petek smo pokopali Rozalijo Legan, Plaharjevo mater iz Dol. Ajdovca, staro 83 let. 14. aprila je šel k Bogu po plačilo Anton Jarc iz Dol. Ajdovca, oče dveh duhovnikov, župnika Martina Jarca in p. Emanuela (Janeza) Jarca, ki sta že oba v večnosti. Četudi je bil 88 let star, se je zelo zanimal za novi prosvetni dom, ki ga zidamo. Preden je zbolel, je izročil svoj dar zanj in izrazil željo, da bi toliko časa rad živel, da bi videl novi prosvetni dom. Šest tednov je nosil viden v voljo božjo križ trpljenja in hrepenel po nebesih; zdaj se mu je želja izpolnila. Ko je ležal na mrtvaškem odru, ga je prišlo kropit 13 duhovnikov, ki so imeli tisti dan konferenco v Ajdovcu. Vedno je zelo spoštoval duhovnike; zato so ga tudi na zadnji poti spremljali štirje duhovniki, med njimi tudi vseučiliški profesor bogoslovja dr. Andrej Snoj. — Dne 16. aprila je končala pot zemljskega trpljenja Ana Rozman iz Brezove rebri, stara 81 let. — Naj v miru počivajo! — Naša dekleta so se te dni, ko smo gasili apno za dom, res postavile. Iz daljnega napajališča pod Ajdovcem so po strmi poti v škafov nosile toliko vode, da smo ugasili 16.000 kg apna. Fantje so pa s prostovoljnimi delom odslužili 4000 kg apna. Pa recite, da niso pri nas požrtovalni fantje in dekleta! Zato zaslužijo, da jih oblast za njihovo požrtvovalnost nagradi z izdatno podporo za dom. — Fantje in moške so izpeljali z gozdov že veliko stavbnega lesa. Upamo, da se bodo tisti, ki se do zdaj še niso odzvali naši prošnji, lotili še ostalega. Nekateri, ki nočejo nič pomagati, zelo skrbijo, kje bomo dobili denar, da bomo plačali dolgove. Takim odgovorjamo, naj raje skrbijo zase in za svoje dolge. Morda bodo naši dolgovi prej plačani ko njihovi. Z nami je Bog in dobri ljudje! V te zapupamo. — V nedeljo, 16. aprila, so nas pod vodstvom gospoda šolskega upravitelja obiskali udeleženci kmetijsko-nadaljevalne šole iz Sel pri Kamniku. Pripeljali so se v krasnem in tako velikem potniškem avtobusu, da smo se čudili šoferju, da je po naši cestni, ki se vije kakor kača,

mogel priti z njimi v Ajdovec. Udeleženci so se zanimali, kje bo stal naš novi dom in ob tej priliki zbrali zanj nekaj denarja. Za velikodušen dar se jim najlepše zahvaljujemo.

in člani Prosvetnega društva z vncem in drugi številni pogrebci. Cerkevni pevski zbor mu je zapel žalostinke v cerkvi in ob grobu. Gospod mu daje večni pokoj! Preostalim naše sožalje!

Škofja Loka. Poslanec za škofjeloški okraj g. Ivan Dolenc bo ob času, kadar ne zaseda narodna skupščina, vsak mesec dvakrat v Škofji Loki na razpolago občinstvu, in sicer bo prišel v Škofjo Loko vsako drugo in tretjo soboto v mesecu ter bo sprejel v Društvenem domu na Spodnjem trgu od 8 do pol 11 dopoldne. Začasno so določene tele sobote, da bo poslanec Dolenc v Škofji Loki: 20. aprila, 13. maja, 20. maja (namesto 27., ker je takrat poslanec Dolenc zadržan), 10 in 24. junija, 8. in 22. julija, 12 in 26. avgusta, 9. in 23. septembra. Če bo nastopila kaka sprememba, bo to objavljeno v Društvenem domu. Poslanec Dolenc stanuje v Ljubljani v Korytkovi ulici 7 (ne daleč od Leonišča ali ženske bolnišnice).

Vranksko. Veliko tombolo bo privedlo dne 21. maja Katoliško prosvetno društvo na Vrankskem. Glavni dobitki bodo: dve moški in eno žensko kolo, zaboj sladkorja, vreča moka, dva sežnja nja drv, moška žepna ura, ženska zapestna ura ter blago za žensko obleko. Poleg teh velikih do-

bitkov bo še zelo veliko število manjših. Cena posameznim srečkam je dva dinarja. Prijatelji od blizu in daleč, preskrbite si pravočasno srečka, ki vam bodo zagotovile pravico do lepih dobitek!

Št. Janš na Dolenjskem. Prosvetno društvo bo privedlo dne 29. maja tombolo. — Ker je društveni dom v zelo slabem stanju ter zato nujno potrebujemo denarja za popravilo in ker zaradi revščine tukajšnjega prebivalstva ne moremo računati na izdatno pomoč in podporo, se tem potom obračamo na Vas ter Vas prosimo, da nam za omenjeno tombolo pošljete kakršenkoli dar, bodisi v blagu ali v denarju! V pripravi, da naša prošnja ne bo naletela na gluha ušesa, se Van že vnaprej najlepše zahvaljujemo: Bog plačaj! — Vljudno Vas prosimo, da nam namejeni dar (blago ali denar) pošljete najkasneje do nedelje, dne 30. aprila, na naslov: Prosvetno društvo Št. Janš na Dolenjskem!

Sv. Ambrož pod Krvavcem. Tretjo nedeljo po Veliki noči bo ob 10 pri Sv. Ambrožu cerkveno zganjanje, sv. maša in darovanje za cerkev. Vabljeni so prav posebno čebelarji, da bi prišli poslat svojega zavetnika za dobro čebelno pašo.

Dol. Logatec. Zvočni kino v Društvenem domu v Dol. Logatcu bo predvajal v soboto 29. aprila ob pol 9 zvečer in v nedeljo 30. aprila ob 3 popoldne in ob 8 in 9 zvečer ter v ponedeljek 1. maja ob pol 9 zvečer vefilem o življenju, trpljenju in smrti Zveličarja »Kralj kraljev« (Pasijon). Pri filmu sodeluje 40.000 oseb, cerkvena petje s sodelovanjem newyorške filharmonije. Vabimo obiskovalce iz okolice, da si izredni film ogledajo. K obilnemu obisku vabi uprava.

Reteče pri Škofji Loki. Pokopali smo znanjega katoliškega moža Petra Krajnika iz Gorenjske vasi. Naj počiva v miru! — Prejšnjo nedeljo je bil ustanovni občni zbor sadjarskega društva. Ob tej priliki je imel zanimivo predavanje sadjarski strokovnjak g. M. Humek. Udeležba je bila prav lepa in se je takoj vpisalo 21 članov. Vabimo še druge gospodarje, da se vpišejo v to koristno društvo. Sušilnica bo kmalu dograjena in bo že letos služila evojnemu namenu. Bog daj, da bi bila sadna letina ugodna! S sadnim izborom bi se dalo tolik pri nas doseči lepe uspehe, zato na delo za povzdig naše sadjereje! — Za izredno toplini dnevi je prišel blagodejen dež, po katerem je zemlja že močno brepenela. Zdjaj pa je vsa narava zalivela v zelenju in cvetju.

Dolenjske Benetke. Predzadnjo nedeljo so gostovali igralci iz Krškega. Igro »Deborah« so

Besede

(Poves)

Spisal R. Vellkonja. Ilustriral akad. slikar L. Sušmešl
Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Dim se je dvigal nad mejo ter žarel v večernem joncu. V zraku so cvrčale lastovke; ko so se obrnile, je zablestela njih perot, ko bi bil obrnil zrcalo. V hrib se je potila deklica s škafo vodo in njena postava je naglo smukala v grmovju. Pri Rugarju so kočarju Pesku pustili zajemati samo še škafo vode na dan. Pomanjkanje vode se je že čutilo pri vseh kapnicah in mlaka na Borjaču je bila prazna; suho blato se je režalo na dnu kakor razbita hruška. In namesto oblaka se je dvigal dim županove slame, zelenkastobeli dim, ki se je vlekel čez smreke in travnike. Vročina je posrkala vodo iz jam in ljudje so že sekali led v ledenici. Led se je hitro tajal na soncu in v vročini, da so bili mokri koži in hrbti.

Stara Huljka je ob palci prikrevsala mimo Rugarjeve hiše; njene žive oči so sivo begale po češnjah, ki so že rdele na veji. Nihče jih ni znal obirati boljše. S palico je potegnila vejo k sebi ter jih v hipu imela poln košek.

Padla je bila ter si zlomila hrbtenico, zato je bila grbasta in sključena. Ona je bila živa pošta: kjer je kaj zavohala, je bila zraven ter potem regljala, kakor če bi se pri vretenu, ki ga je Rezka vrtela na štirni, utrgala zanjka.

Dva ščinkavca sta se tepla na orehu in vreščala od jeze in napora, kokoši so razgrebale pod hišo, da se je kadilo, in koklja je klicala piščance k vodi, ki je bila pljusknila iz vedra na skalo ob štirni.

Huljka je bila sita in pri Mlakarju je bila dobila krilo, ki ga je nosila v culi. Pri Rugarju ni voščila in ni zamahnila z roko; videlo se ji je, da je užaljena in nejevoljna.

»Ali je zdaj punca na boljšem, da so je šla pretepat k mrliču?« je pomislila. »Stotak bi dal,« je dejal Andrej, »če bi se ne stople pri nas!« Pa so se! Kakšna sramota za hišo! Ali je bilo punca res tako hudo, ker je Polonca dala Francetu srček? Andrej bo gospodar, stoji v testamentu.«

RAZNO

BACIL JETIKE — VZROK REVMAZITIZMA

Ko sta profesorja Reither in Löwenstein nastopila s trditvijo, da izvira sklepnih revmatizmi in njih posledice iz dotlej neznanega tuberkuloznega obolenja, sta zbudila v znanstvenih krogih veliko nevero. To ni nič čudnega, kajti lokacije jetike v krvi, ki sta jih delala odgovorne za revmatsko obolenje, je zelo težka stvar.

Po treh letih pa so izvršili v laboratorijih v Parizu, Lyonu, Berlinu in na Dunaju že toliko preskušav, da je mogoča zanesljivejša sodba. Med 116 primeri sklepnega revmatizma so n. pr. našli bacile jetike v 81 težjih primerih, med ostalimi 35 primeri pa je bilo 22 takšnih, da so se končali že v nekoliko dneh z ozdravitvijo. Najlažje je bilo zaslediti bacile v začetku obolenja ali ponovitve, ko je vročina še huda. Pozneje odromajo v krvino ali odmrejo, tako da jih ni dobili, če ne pregledajo krvi o pravem času. Zato negativni izid preskušave ni siguren dokaz proti teoriji obeh profesorjev.

Novo potrditve te teorije pa so vsekako važne, saj

prav posrečeno predvajali. — V zadnjem času so si nekateri kar za poklic vzeli širiti razne neumestne in neutemeljene novice. Ker se s tem umestno nezdruva ostražje, bi bilo v podobnih primerih priporočati, da oblast strogo nastopi proti takim »agentom«. — Sadje obeta letos bogat prihodek, posebno hruške, pa tudi slive lepo kažejo. — Susa nas že tare, ki je v občajnem »mokrem« aprilu res nenavadna. Pred nastopajočo pomladjo se umikajo v boljše življenje v naši fari bolj se ekorenine, tako so umrli: Deseti Marija, Janštar Frane, Turk Martin — vsi iz vasi Dolbče. Bog jim nakloni večno plačilo! Preostalim naše iskreno sožalje.

Vojnik pri Celju. Val navdušenja je zajel našo mladino, ki se v velikem številu oklepa naših mladinskih odsekov. Nastop Fantoveškega in Dekliškega odseka pri velikonočni procesiji je naredil na vsi fari najlepši vtis. Enako skupno sveto obhajilo v krogih. — Štirje najdelavnije člani Fantoveškega odseka so odšli zdaj k vojakom. Odsek jim je priredil lep poslovilni večer. — Ožji pripravljalni odbor za gradnjo farnega doma v Vojniku je sestavljen. Odbor je že pričel s delom, ima že na razpolago zemljišče, v načrtu ima večjo loterijo itd.

Rovte nad Logatec. Naši telovadci so priredili na belo nedeljo prav lepo telovadno akademijo, s katero smo bili prav zelo zadovoljni. Fantje in dekleta in tudi naraščaj so prav dobro izvajali težke vaje. Zato, le krepko naprej po začrtani poti. V zadnjem času smo imeli dva gozdna požara. Na veliko ponedeljek je gorelo na posestvu Avgusta Oblaka. Prihiti so gasilci in z velikim naporom omejili požar, da ni začelo goreti gospodarsko poslopje v Zalešah. Na veliko soboto je pa gorela gmajna na Lanovšah, onstran državne meje. Gasili so obojni državljani, jugoslovanski in italijanski. V Celje na kmečki tabor bo šla v nedeljo naša mladina, in sicer s praporom.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Vodicah se vrši 30. aprila ob 9 popoldne v lastni hiši v Vodicah. Vsi člani vabljeni. — Odbor.

Mirna. Dne 23. aprila je umrl v Selski gori, kupa Mirna, Golob Martin, posestnik, v starosti 80 let. Bog mu daj večni pokoj, ostalim pa naše sožalje.

St. Rupert na Dolenjskem. V nedeljo, dne 23. aprila smo imeli ustanovni občni zbor MKZ, v kateri je takoj pristopilo nad 100 mladih zavoljnih fantov. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči

odbor: predsednik Gospodarič Jože, tajnik Tonček Škarja, blaginjak Vinko Podlesnik, duh. vodja župnik Peter Flajnik. — V St. Rupertu je umrla mlada žena in mati Marija Krnc, katero je smrt rešila dolgotrajne in hude bolezni. Na zadnji poti so jo spremlili šentruperski gasilci, ženska Marijina družina in mnogo drugi pogrebcev. Naj počiva v miru. Zalujočemu možu, otrokom in staršem naše globoko sožalje. — Tudi od nas se nekateri pripravljajo za v Nemčijo. Nadejajo se dobrega zaslužka. Vsem tem svetujemo, naj bodo zelo previdni, ker dvomimo, če je vse tako lepo, kakor si oni predstavljajo. Kajti mnogi, ki so že tam, vse drugače pišejo domov. Pravijo, da doma je le doma, čeravno je samo črni kruh, je pa vsaj gotov.

par lepih Marijinih pesmi. Bog bodi plačnik vrlemu pevu.

Mekine. Tukajšnja ljudska kola vprizori v nedeljo 30. aprila ob 4 popoldne v Društvenem domu otroško igro »Dve Marički«. Prijatelji mladine vabljani! — G. I. Skofic iz Vrhpolja je podaril Prosvetnemu društvu 300 dinarjev. Bog povrni! — Fantovski odsek je priredil 18. aprila fantom, odhajajočim k vojakom prav prisrčen poslovilni večer s par govori, tamburaškimi točkami itd. Srečno pot!

Škočijan pri Mokronogu. Pretekli teden so pri nas kar neprestano peli zvonovi svojo žalostno pesem. Prvi se je nenadoma ločil od tega sveta Koleac Jože iz Poljan, še dokaj mlad gospodar. Po navedeni smrti se je začelo šušljati, da ni umrl naravne smrti. Oblast je odredila raztelesenje trupa in je dognala, da je bil pokojnik večkrat močno udarjen s topim predmetom. Kaj je res-

nice na raznih govorih, bo pokazala natančna preiskava. Minuli četrtek je zadet od srčne kapi nenadoma umrl Štebelaj Franc iz Hrastulj v starosti 72 let. Pokojnik je bil skrben družinski oče in veren krščanski mož. Bil je naročnik »Domoljuba«. Dasiravno je imel že sedem križev, je vedno še vesel zahajal v nad dve uri oddaljen vinograd, katerega je prav skrbno negoval. Minuli petek je pa mirno v Gospodu zaspala Noviškova leta iz Segonja. Naj jim bo Gospod milostljiv plačnik!

Raka pri Krškem. — Naši domovi so te dni kar skriti v bujnem cvetju sadnega drevja, med katerimi predvsem prednjačijo hruške. Da bi to cvetje le tudi rodilo obilo sadu. — Na Gmajni je umrla mati Alojzija Vizlar. Na Planini pa je za vedno zatisnila oči Uršula Pirman. Večna luč! — »Spanska« je popustila. Svetovalci bi pa šolskim oblastem, da bi ob morebitni zopetni epidemiji šolski pouk prekinili, saj je morda tudi to eden od vzrokov, da se je bolezen tako razpasla.

Lužarje pri Vel. Laščah. Umrl je Frančišek Adamič, po domače »Krkušček«, nečak g. Adol. Adamiča, župnika v St. Janžu na Stajerskem. Bil je večletni cerkveni ključar podružnične cerkve Marije Snežene v Lužarjih. Globoko vernemu možu naj Marija izprosi sveta nebesa.

Metlika. Dne 18. aprila smo pokopali moža, katerega se mora spomniti Domoljub. Bil je to posestnik Kraševac Anton, posestnik iz Gornjih Lokvic. Bil je dolgoletni naročnik »Domoljuba«, vnet bravec katoliških listov, mož krščanskih načel, ki ni nikdar klonil. Razume se, da je tudi vnet pristaša bivše SLS, sedaj pa JRZ. Naj počiva v miru značajni mož, preostalim pa naše sožalje. — Sadje in tudi trta izredno lepo kažeta in je upanje, če Bog nas obvaruje slane, da bomo imeli bogato sadno in vinsko letino. Banska uprava v Ljubljani je za reveže metliške okolice poslala vagon semenskega krompirja. Po nekaterih vaseh okrog Metlike že zelo primankuje vode in jo monajo daleč voziti. O kako bi bil potreben vodovod. V Križarski vasi so začeli, oziroma nadaljujejo z ureditvijo hudournika Sušica in bodo ljudje zopet malo zaslužili. Sploh bi bilo potrebno več javnih del, da bi ljudje vsaj za hrano zaslužili. Hudo je za tiste naše izseljence, ki so odšli v Nemčijo za zaslužkom. Denarja ne morejo pošiljati domov. Pišejo nam, da bodo rajši prišli domov, kakor pa da bi tam delali za tužjeve koristi.

Sv. Marjeta niše Ptaja. Močno so bili ljudje presenečeni in ogorčeni v nedeljo zjutraj, dne

Tako je krevsala Huljka.

Testament je imel župan res narejen, kakor bi vedel, kaj ga čaka. Kugajski Janez, ki ga je bil vprašal za svet, je povedal. In so ga res našli v skrinji. Andrej bo prevzel, Tone ima izgovorjeno. In je Andrej rekel, da od Rezke ni pričakoval, da se bo tepla pri mrliču. Vse to je vedela Huljka.

Kokoši za hišo so zakokodakale, ker je Matevž vrgel s pota senene vile. Prišel je okoli vogla ter vpil, da bodo kokoši razgrčile vse okoli malih jablan, ki jih je nasadil.

»Vražja stvar! Le vpij!« je zrohnel nad petelinom.

»Ti tudi rad ješč!« se je oglasila Huljka ter brsknila s palico trsko na poti.

»To pa res!« si je odvihoval blačnico, ki mu je mahedrala po mečah.

»Vidiš, zakaj potem zavabljaš?«

»Saj net«

»Pa le zavabljaš!« je dejala, ko je že stala na dvorišču. Kar vrglo jo je nekaj iz klanca, da ni mogla mimo.

Ruparica jo je povabila v hišo. Ni se ji poznalo, kako vse kipi v njej. Huljka je sedla za ognjišče ter se zmerom bolj tajala, ko je videla, da Ruparica siplje kavo v krop. Na vengah je visel bakren kotel in ostril duh detelje, kapusovih listov in repja se je širil po veži.

Huljka ni občutila duha ter se široko raztegnila, ko je govorila. Pripovedovala je, kdo se meni z Bazkovo Pepco in kdo z Bolčinovo Justino. Kdo je tepel ženo in kdo gleda za to in ono. »Pri Gašperju nekaj poka: ona radi vidi soseda!«

Ruparica je čutila njen prodirni pogled. Delala se je, kakor da ga ne vidi. Vsula je v skodelico sladkorja ter pomolila gostji.

»Saj pravim!« je dejala Huljka, ko je držala skodelico. »Kava pa je pri vas dobra!« Tlesknila je z jezikom ter počasi srebala, pihala in srebala.

»Rada bi bila šla h pogrebu, pa sem legla, tako mi je bilo slabo. Razjezila sem se! Rezka ima svojo pamet!«

Hotela je izvedeti o dekletu tudi od druge strani.

»Saj ni Rezka kriva!« je rekla Huljka. »Polonca! Še danes ne razumem, ne vem, kaj je punco prišlo. Kakor rak je zardela in mahnila po Rezki. Rezka se je branila, rahlo branila, kakor se pri mrliču spodobi in je rajši šla, kakor bi bila pri takšnem teslu. Kje je deklet?« se je nagnila. »Fantje se ne love s srčki! Kam pridemo, če bi se fant obrnil na srček ali zrcalce? Pa treba samo primerjati. Rezka je proti oni kakor svetilka proti leščerbi.

Ruparici nekaj ni dalo miru.

»Kam bo šel Andrej? Gospodar bo in izbranega nima še nič.«

»Nihče ne ve, da bi kaj imel. Mlad je še; če se je posmejal tej ali oni. Pravijo, da se je najbrž Vidi, pa je ostalo pri tem. Kdor hoče k Mlakarju, mora biti bogat. Vida nima. Kje pa naj vzame! In Andrej ni še nič rekel. Tih je in boječ, si ne upa. Pri njem bi morala začeti ženska.«

»Samo da bi zavil okoli vogla! Sam ne bo nikoli! Bi mu že znala povedati. Zdaj pa se je zgodilo tisto s Polonco. Rezka mi še zinila ni o srčku in zrcalcu! Je pomislila Ruparica. »Zamolčala je, kakor da se ne izve. Ali je bilo tega treba? In za fantia sta se stepli. Za Franceta! Kakor bi nobenega drugega ne bilo in da ni Andrej zdaj prisiljen, da se ogleda.«

(Nadaljevanje.)

je človeštvo skoro vse okuženo s tuberkulozo in pobi-
vanje sklepnege revmatizma
na tej podlagi obeta postati
mortalnejše in uspešnejše.

Pačjiva ječa. Na Angleskem
kazujejo z daljšim
zapornim letno nad 20.000
braztev in potepuhov. Država
se je navadila teh izdelkov.
Parlament je sprejel zakon,
ki naloži aličnim oborožencem
plačilo v znesku enega šilinga
in enega penja dnevno za hrano
v ječi, če imajo prihranke.
Obsesti so namreč ugotovili,
da so delomrzni oboroženci
večkrat premrcžnili, kot bi kdo
mislil.

Najbližji sosed naše zemlje.
Zvezdoznaneec doktor Reimann
v Heidelbergu je odkril novo
premišnico, ki je ta čas oddaljena
samo 700.000 milj od naše
zemlje in ki nam je med
premišnicami zato najbližja.
Ta oddaljenost ni niti
trikrat tolikšna, kolikor
maša razdalja med zemljo
in mesecem. Seveda pa je
ta premišnica oziroma planoid
zelo majhna.

Zrak je treba uživati, ne
da bi postali njegovi blapci.
— Zenker.

V usako hišo
»Domoljuba!«

V spomin Milošu Levstiku

Celje, 16. aprila 1939.

Njegova posebna ljubezen, sadno drevo, je vse v cvetju, povsod je narava vsa brsteča in kliče večšo roko na pomoč: in prav v tem hipu je omahnila bista roka, ki je uravnala marsikatero drevesce ali sama ali po pouku širom spodnještajerskih dolin. Učitelj Levstik je spadal v tisto vrsto slovenskih učiteljev, ki so hoteli biti narodu učitelji ne samo med

šolskimi stenami, ne samo v predavalnici, marveč tudi pri kmetekem delu. Zato so se urili in učili ter sami z uspehi svojimi poučevali ljudi smotrenega sadjarstva in vrtnarstva. Praprotniku, apostolu sadjarstva v Savinjski dolini, se je verno pridružil Levstik.

Rojen leta 1861 v Zelimljah je obiskoval mešansko šolo v Celju ter se težko opepal s pomanjkanjem; ker ga je spoznaval sam, se je zavedal bridke usode revežev in je rad dajal za nje ter podpiral društva, kakor so Dijaška kuhinja, Vincencijeve konference i. dr. Zavedal se je, da je kot celjski dijak premožogokrat potikal na samostanske vrata ter vsikdar dobil vsaj kos kruha, za kar se je zlasti o. kapucinom izkazoval hvaležnega.

23. aprila, po so prišli k rani službi božji in videli župno cerkev pomazano z 17 velikimi črnimi kljukastimi križi. Take drznosti in pobalinstva nikdo ne pomni. Tistemu nesrečnemu janičarju svetujemo, naj jo kar tja pobriše, kamor ga vleče njegovo izdajalsko srce. Našo pošteno slovensko zemljo pa naj pustj pri miru. Lani so župljani dali cerkev lepo prebeliti na zunaj, pa jo taka poturica tako oneštati in to tik pred sv. birmo. Dvomimo, da bi bil med domačini tak podlež. Tudi na šoli so bili trije kljukasti križi in na Slomškovem domu eden; nekaj pa po vasi Gorisnici. — Ljudje pridno sadijo krompir ter so začeli sejati koruzo. Okoliške vasi so vsepovsod v samem cvetju sadnega

dreva, kar kaže, da se nam obeta obilna sadna letina ako ne bodo kakih drugih nezgod.

Učiteljše je študiral v Mariboru, kjer je maturiral leta 1881 ter nato služboval v Šmihelu nad Morjcem, St. Andražu pri Velenju in od leta 1902 na okoliški šoli v Celju; tu je stopil l. 1925 v pokoj. Čeprav je bil izvrsten učitelj, je še vse večjega pomena njegovo izvenšolsko delo, s katerim je učil gospodarje sadjarstva. Prijubljen in ognjevit govornik je obiskal menda vse občine slovske štajerske, saj ga povsod poznajo kot najboljšega sadjarskega strokovnjaka. Mnogo pa je poučeval tudi s perecom, saj je sodeloval v Sadjarstvu in napisal tudi posebno brošuro o sadjarstvu. Pa tudi sicer se je uveljavljal kot mladinski pisatelj.

Zadnja leta je bil nenavadno izobražen mož, ki je znal ceniti knjige, zato si je nakupil v težkih prilikah kar ogromno število knjig in imel gotovo eno izmed največjih zasebnih knjižnic v Celju. Zaradi njegove naobraznosti so ga prosili v raznih imetnih celjskih rodbinah za domačega učitelja. Nekaj let je poučeval tudi na gimnaziji petje kot neobvezni predmet.

Zadnja leta je bil nenavadno izobražen mož, ki je znal ceniti knjige, zato si je nakupil v težkih prilikah kar ogromno število knjig in imel gotovo eno izmed največjih zasebnih knjižnic v Celju. Zaradi njegove naobraznosti so ga prosili v raznih imetnih celjskih rodbinah za domačega učitelja. Nekaj let je poučeval tudi na gimnaziji petje kot neobvezni predmet.

Zadnja leta je bil nenavadno izobražen mož, ki je znal ceniti knjige, zato si je nakupil v težkih prilikah kar ogromno število knjig in imel gotovo eno izmed največjih zasebnih knjižnic v Celju. Zaradi njegove naobraznosti so ga prosili v raznih imetnih celjskih rodbinah za domačega učitelja. Nekaj let je poučeval tudi na gimnaziji petje kot neobvezni predmet.

Zadnja leta je bil nenavadno izobražen mož, ki je znal ceniti knjige, zato si je nakupil v težkih prilikah kar ogromno število knjig in imel gotovo eno izmed največjih zasebnih knjižnic v Celju. Zaradi njegove naobraznosti so ga prosili v raznih imetnih celjskih rodbinah za domačega učitelja. Nekaj let je poučeval tudi na gimnaziji petje kot neobvezni predmet.

Drugi shod bo na binkoštni ponedeljek in tretji pa na Antonovo 13. junija. Četrty shod bo na nedeljo, 18. junija. Ob vsakem shodu bo prilika za prejem sv. zakramentov. Zato vabimo romarje in tudi izletnike, da bi v obilnem številu prironali na naš briquek k lepi cerkvi sv. Antona, od koder je krasen razgled daleč na okoli.

Ribno pri Bledu. Umrli je Jožef Jekler, dolgoletni cerkveni ključar podružne cerkve v Bodeščah. V svojih mladih letih se je pečal s plehtarstvom, trgovino in kmetijstvom. Imel je povsod dober uspeh. Vedno je bil naročnik »Domoljuba«, nabožnih časopisov in Mohorjevih knjig. Bil je velik prijatelj duhovnikov, cerkve in molitve. Najlepši zglede vsej župniji. Bog mu bodi plačnik za vsa dobra dela!

Prežganje. Ob priliki 50. letnice rojstva prežganjskega župnika g. Josipa Stupica, ga je škofijski ordinarij ljubljanski odklikoval, ter ga imenoval za škofijskega duhovnega svetnika. Parani so hvaležni g. škofu, ki je dal g. svetniku svojo vidno priznanje. C. g. svetnika Jožeta Stupica, Bog živi še mnogo let!

Komenda. Dne 17. aprila je zapustil ta svet in odšel previden s sv. zakramenti po svoje plačilo k Bogu v starosti 79 letu ugledni previtkar Valentin Keržič iz Klanca, po domače »Stuparjev oče«. Pokojni je bil nad 27 let naročnik »Domoljuba« in drugih nabožnih listov. Rajni oče je bil v moški Marijini družbi od ustanovitve. Bil je tudi mnogo let občinski odbornik. Pokojni je ljubeznivo obdeloval svojo zemljo, posebno pa je spoštljivo gojil svoje čebele. Bodí mu Bog milostljivi sodnik!

Hotič pri Litiji. Letina, posebno sadna, zelo lepo kaže. Kamor se človek ozre, je vse v najlepšem cvetju. Bog daj, da ne bi bilo pobebe! — V Zapodjah v kamnolomu so z delom skoraj popolnoma prenehali. Nimajo naročil.

Behinj. Z gospodarskega polja je beležiti napredek, da se je vendar enkrat na pobudo gospoda predsednika sadjarskega društva za Slovenijo Humeke Martina ustanovila sadjarska podružnica za občino Boh. Srednja vas s sedežem v Češnjici. Tem potom se g. Humeku najlepše zahvaljujemo za trud, ki ga je imel z nami in za tople besede pri ustanovitvi. — Preteklo nedeljo je občinski odbor za občino Boh. Srednja vas izvolil za častna člana dva zaslužna moža, in to sta: gospod ban dravke banovine dr. Marko Nalčič in načelnik hitrotehničnega odseka kr. banske upr. za gradbe hudournikov inž. Alojzij Strancar. — Prihodnjo nedeljo bodo zborovali v občinski dvo-

19

Gospod Volodijovski

»Prvo pismo je to, ki vam ga pošiljam, a drugega, če Bog dá, ne bo, ker so tu pošte nezanesljive in se prikažem kmalu sam personaliter¹⁶ med vami. Dobro je tu v polju, a vendar me srce strašno vleče k vam in razmišljanju in spominu in konca, zaradi česar mi je solitudo (samota) ljubša od družbe. Napovedano delo je minilo, ker orde sede tiho, samo manjša krčela se potikajo po lokah; te pa smo dvakrat tako srečno zajeli, da ni ostala niti priča poraza.«

»O to so jih našgali!« je radostno zaklicala Baša. »Ni ga nad vojaški stan!«

»Ti iz Dorošenkove drhali«, je bral Zagloba dalje, »bi radi z nami zaplesali, toda jim brez orde ni mogoče. Ujetniki izpovedujejo, da se od nikoder ne gane noben večji čambul; pa tudi jaz tako mislim. Če bi namreč res kaj nameravali, bi se to že bilo pokazalo, ker je trava že teden dni zelena in se že lahko konji pasejo. V globelih je še tu in tam nekaj snega, toda visoka stropa je zelena in veje topel veter, da postajajo od njega konji leni; to je pa najboljši zanesljiv znak pomladi. Poslal sem že po dopust in ga vsak dan pričakujem; potem takoj odrinem... Gospod Novoviejski je moj namestnik v stražni službi; imamo pa tako malo posla, da sva z Makovieckim po vse dni lovila lisice zgolj za zabavo, ker je koža na pomlad za nič. Je tudi mnogo drolelj in moj sluga je s puško ustrelil pelikana. Objemam te, gospod, iz vsega srca, gospe sestri roko poljubim, prav tako tudi gospodični Kržiši in se njeni naklonjenosti fortissime (kar najbolj) priporočam; zlasti pa prosim Boga, da bi jo našel nespremenjeno in bi mogel uživati isto tolažbo kakor poprej. Sporoči, gospod, moj poklon gospodični Baši. Novoviejski je svojo jezo za mokotovski zavrutev že nekajkrat tresel na raz-

bojniških vratovih, a je še ni pozabil; vidi se, da mu ni popolnoma odleglo. Bogu in njegovi najsvetejši milosti vas priporočam.«

»P. scriptum¹⁷: Kupil sem od popotnih Armencev ovrtnik iz hermelinove kožuhovine, prav lep; tega prinesem gospodični Kržiši kot odpustek, pa tudi za našega hajdučka bodo na razpolago turške slaščice.«

»Naj jih gospod Mihael sam poje, saj nisem otrok!« se je oglasila Baša, ki so ji kakor v nenaadni nevolji vzplamtelila lica.

»Torej ga boš nerada zopet videla? Ali se jeziš nanj?« je vprašal Zagloba.

Ona pa je le nekaj tiho zamrmrala in se zares ležno zatopila v misli deloma o tem, kako jo gospod Mihael omalovažuje, deloma pa je razmišljala o dropljah in onem pelikanu, ki je zlasti razvneljal njeno radovednost.

Kržiša je med čitanjem sedela z zaprtimi očmi, obrnjena od svetlobe. Prava sreča je bila, da navzoči niso mogli videti njenega obraza, ker bi bili takoj spoznali, da se godi z njo nekaj nenavadnega. To, kar se je dogodilo v cerkvi, in nato list gospoda Volodijovskega, to ji je bilo kakor dva udarca s sekuro. Prelepi sen se je razpršil in od tega trenutka dalje je zrla deklica v obraz resničnosti in tva je bila težka kakor nesreča. Po čakala je nekoliko, a ni mogla zbrati misli in le nejasni, megleni občutki so ji vihrali v srcu. Volodijovski s svojim listom, z napovedjo svojega prihoda in z ovrtnikom iz hermelinove kožuhovine vred se ji je zdel tako pust, da, skoraj zopr. Zato pa ji ni bil Ketling nikdar dražji. Druga ji je bila že sama masel nanj, drage besede, njegovo ljubljeno obližje, draga njegova otožnost. In glej, zdaj bo treba oditi od ljubezni, od spoštovanja, od njega, h kateremu je vleče srce, se stezajo roke, pustiti človeka, ki ga je vzljubila, v obupu, v večni žalosti in nevolji in oddati dušo in telo drugemu,

ki ji postaja prav zaradi tega, ker je drug, skoraj zopr.

»Ne premagam se, ne premagam sete je Kržiši klicala duša.

In čutila je to, kar čuti ujetnica, ki ji večje roke, in vendar se je sama zvezala, saj bi bila svoj čas lahko povedala Volodijovskemu, da mu bo sestra, a nič več.

Tu se je spomnila poljuba, ki ga je prejela in dala. Sram jo je bilo in zaničevala je samo sebe. Ali je že tedaj ljubila Volodijovskega? — Ne, v njenem srcu ni bilo ljubezni, ampak razen sočutja le radovednost in zmedenost; zakrival pa ju je videz sestrskje ljubezni. Zdal se je spoznala, da je med poljubom, ki prihaja iz velike ljubezni, in poljubom, ki ga povzroči burno valovanje krvi, takšna razlika kakor med angelom in vragom. Poleg zaničevanja je zbudil v Kržiši srd. Vendar pa se je začel v njej razburjati ponos tudi proti Volodijovskemu. Tudi on je bil kriv; zakaj naj vsa pokora in grenkost in prevara pade nanjo? Zakaj naj bi tudi on ne okusil tega grenkega kruha? Ali nima ona pravice, povedati mu, ko se vrne:

»Zmotila sem se... sočutje s teboj, gospod, sem smatrala za ljubezen. Zmotil si se tudi ti. Odpovej se mi zdaj, kakor sem se jaz tebi odpovedala!...«

Nenadoma pa jo je zgrabil strah pred maščevanjem groznega moža, strah ne zase, ampak za ljubljeno glavo, ki bi jo zadelo to maščevanje. V domišljiji je zagledala Ketlinga, kako se bori s tem zlovestim borivcem vseh borivcev in potem pade, kakor pade cvet, ki ga pokosi kosa; zagledala je njegovo kriv, njegov pobledeli obraz, njegove na veke zaprte oči in njeno trpljenje je presseglo vse meje. Urno je vstala in šla v svojo sobo, da bi bila čimprej ljudem izpred oči in ne bi poslušala razgovora o Volodijovskem in o njegovi bližnji vrnitvi. V srcu se ji je zbirala vedno večja razkaženost proti malemu vitezu.

Toda grenkost in boleat sta ji zvesto sledili; nista je pustili, ko je molila večerno molitev, sedil

¹⁶ osebno.

¹⁷ Postscriptum, t. j. pripis na koncu pisma.

Kneginja Ema - naša prva svetnica

Tako se imenuje težko pričakovana knjiga o naši prvi svetnici kneginji Emi. Spisal jo je Janez Veider, svojetasni duhovni vodja gorejskih svetovskih romarjev. Reči moramo, da smo te knjige res veseli, saj je vsestransko posrečena. Uvodno besedo je napisal škof dr. Gregorij Rožman. V njej želi knjigi božji blagoslov, ljudstvu pa priporoča posnemanje junaških čednosti svete slovenske kneginje. Nato pisatelj v dvajsetih poglavjih izčrpno obdelava vse življenje svete Eme. Pri tem pa ni uporabljal samo nemških virov, ki so večkrat pristranski, temveč je vso snov obdelal iz slovenskega stališča. Na podlagi neizpodbitnih zgodovinskih listin je dokazal slovensko pokolenje kneginje Eme. Zanimivo je popisal za Slovence tako žalostno dobo, v kateri je naša kneginja tako goreče socialno delovala med našimi zasuženimi predniki. Nato nam pisatelj pojasni razvoj češčenja svete Eme. Zelo zanimivo je poglavje, ki popisuje starodavno, še sedaj ohranjeno romanje naših Gorenjcev na grob svete Eme. Praktično je zlasti poglavje s popisom krške stolnice, ki bo služilo bodim svetopisemskim romarjem kot vodič pri romanju. Mnogo novega pa nam odkrije poglavje z naslovom: Po stopinjah kneginje Eme. Tu so zelo spretno nanizani vse spomini na našo kneginjo. Zlasti imamo tukaj prvič objavljeno do sedaj popolnoma neznanu zgodovino božjepotne cerkve Sv. Ema pri Pristavi na Štajerskem. Popisana je tudi Emina cerkva v Kozjem in gradovi, ki so bili nekdanj last svete kneginje. Popolnoma novo nam je to, da so ustanovitelji naše starodavne Stične iz rodu kneginje Eme. Zadnje poglavje tvorijo mašne molitve za praznik svete Eme. Prav na koncu pa imamo tri ljubke nove pesmi z notami, ki jih je naši prvi svetnici v čast uglasil Kimovec, in sicer za zborovo in ljudsko petje. — Naj še omenimo, kako srečno in lepo so izbrani naslovi poglavij. Poučno je zlasti bogato slostvo, ki je k sklepu naštetu.

Poudariti je še, da imamo malo knjig, ki bi bile tako bogato in lepo ilustrirane, kot je nova Emina knjiga. Knjiga ima 215 strani in nič manj ko 62 slik. Krasna je ovojna risha, delo arhitekta Ravnikarja. Naslovna slika predstavlja sijajno oltarno sliko pri Sv. Emi na Štajerskem. Vsak važnejši odstavek tiska pojasnjuje slika. Tu vidimo prikrat natisnjene naše domače slike svete Eme. — Lepa knjiga zasluži, da jo dobi v roko vsak Slovenec. In to je tudi njen namen. Zato pa je cena neverjetno nizka. Broširana velja 10 dinarjev, v platno vezana pa 15. Vsak takoj uvidi, da so s tem pokriti samo tiskarski stroški, pa to samo, če bo knjiga prodana. Naročila sprejemajo vse naše knjigarne ali pa Misijonisti v Grobljah, ki je knjigo poštvalno založila. Naj postane nova Emina knjiga res ljudska knjiga, ker le tako bo dosegla svoj namen, ko bo med narodom širila češčenje naše prve svetnice slovenske kneginje Eme.

Ljudje, varujte se nepotrebnih pravi!

Na deželi nastane največ prav zaradi tega, ker so sed neče spoštovati lastnine svojega sosedu, oziroma neče vedeti za pravo mejo. Sodniki, ki so služili ali pa še služijo na deželi, bi vedeli marsikaj zanimivega, oziroma žalostnega povedati. Lastnina je sveta, njena nedotakljivost je zajamčena v zakonu. Nič ne sme hoditi po mojem svetu ali kositi po mojem travniku ali dračje pobirati po moji hosti. Vendar se pa ljudje tega pravila ne drže in jim prav nič ni mar, če s svojim početjem povzročajo sosedu škodo. Če je javna pot kakšak blatna, se bo pešec prav gotovo umaknil na obsejano njivo ali travnik ter sosedu pomandral žito ali travo. Nič ne pomaga, če lastnik zemljišča zasaadi trnjeve veje ali postavi počezne rante, pešec se previdno izogne teh ovir in zaprek, toda ne na pot, marveč daleč na okoli še bolj v njivo ali travnik. Kaj žalostno je videti po gozdovih, posebno na Dolenjskem, ko teče več poti vzporedno druga poleg druge, včasih tudi po pet in še več, ko bi zadostovala pri kolikor toliki uvidevnosti in obzirnosti samo ena pot. Če postane ena pot preveč izvožena, je upravičene ne popravi, marveč tere zraven etare poti novo pot, če pa lastnik zemljišča to pot prekoplje, bo upravičene vozil poleg prekopane poti. Seveda pa na-

stanejo zaradi takega početja dostikrat drago pravde.

Če sme kdo na ta ali oni način uporabljati sosedovo zemljišče — v pretežni večini za hojo ali vožnjo — pravimo, da ima služnostno pravico hoje ali vožnje. Take služnosti je v obče rodila dejanska potreba. Vsak človek hoče po najkrajši in najprikladnejši poti priti na cilj. Take služnosti so večinoma že priposestovane, ker so ljudje že več kot 30 let hodili ali vozili po tujem svetu. Pa tudi, če je že taka pravica priposestovana, nastanejo hude in drage pravde, če je kdo nestrpen, kar nam bo pokazal sledeči primer, ki se je obravnava pred sodiščem v vseh treh instancah.

V prijazni vasi pod zelenimi Gorjanci bivata dva posestnika: Mesojedec in Vodopivec. Niti ta dva, niti njuni posestni predniki se niso nikdar med seboj skregali, še manj pa spravdali, vsaj sosedje tega ne vedo. Toda po Vodopivčevi nestrpnosti je prišlo do pravde, pri kateri je Vodopivec »gor plačal«. Od Mesojedčeve hiše je vodila že od pamtljivega steza na glavno cesto, in sicer v dolžini 35 korakov po Vodopivčevem svetu; steza je bila široka povprečno do 50 cm; na eni strani je steza mejila na Novakov svet, ki je bil za dobrih 90 cm višji, kakor steza, proti Vodopivčevi strani pa je bila še z višjim lesenim plotom ograjena. Na Vodopivčev svet se sploh ni moglo stopiti, po tej stezi se je hodilo kakor po grapi. Na stezi ni rasla niti bilka trave, le ob kraju irpotec ali popotnik, ob plankah pa koprive. Hoje po tej poti ni Vodopivec nikomur branil. Pred 18 leti pa si je Mesojedec nabavil bicikel, in kadar je šel na glavno cesto, je poleg sebe ali pred seboj vodil, deloma tudi na rami nosil bicikel; vozil se na njem ni mogel, ker je bil prostor preozek. To Mesojedčovo početje je Vodopivec gledal celih 17 let ne da bi bil oprekel. Pred dobrim letom pa sta se oba sosedu sprla zaradi neke malenkosti. Vodopivec je hitel takoj k advokatu in vložil proti Mesojedcu tožbo, v kateri je Mesojedcu sicer dovolil, da sme ta hoditi po tej stezi, ne pusti mu pa voditi ali nositi kolesa, češ da se mu na travi dela velika škoda. Vršilo se je več razprav, ena celo na kraju samem, ki je trajala s kratkim presledkom celih 8 ur. Sodnik je ugotovil, da na stezi ni mogoče napraviti nikake škode, ker na njej sploh ničesar užitega ne raste. Sodba se je glasila, da sme Mesojedec še nadalje voditi ali pa nositi kolo po tej stezi. Vodopivec pa je moral plačati okrog 5 jurjev stroškov. Zlobni jeziki pravijo, da se Vodopivec zaradi teh stroškov ni preveč jezil, hudoval pa se je, ker je moral plačati pri občini 5 din za živinski potni list, ker je prodal par volov, da je mogel stroške poravnati.

Ne bodimo klepetavi!

Nam blebetavim otrokom 20. stoletja se bli molk strašno nemoderen in nekaj silno težkega. Zato pa toliko po nepotrebnem govorimo ali bolj rečeno klepetamo o stvarih, ki se nas nič ne tičejo in bi bilo mnogo boljše in boljše, če bi molčali. Koliko dragocenega časa bi lahko pridobili za pametnejše in koristnejše delo, če bi znali krotiti svoj jezik, in kar je še važnejše in plemenitejše, kolike solza bi bilo obrisanih, koliko žalosti in trpljenja prihranjenega, koliko jeze, preklinjanja, sovraštva, razprtij, družinskih nesoglasij, vaške nesložnosti, tožarjenja in tožb bi bilo med nami manj, če bi znali pametno in o pravem času molčati. Vedeti moramo, da je molk še vedno — zlato in, če kdaj, se je dandanes izkazalo, da je molčati veliko boljše in tudi bolj zdravo, ko govoriti. Z molkom se deveterim odgovori. O voditelju Indije Gandiju, smo brali, da vsak teden en dan postil svoj jezik in nič ne govori, isto je priporočal tudi svojim učencem. Kako potrebno bi bilo tudi za nas vpeljati tak post, a tem bi mnogo koristili sebi in drugim.

Mi vse preradi pozabljamo, da je bil molk že od nekdanj ljub spremljevalec vseh globokih in velikih človeških duhov. Pameten in značajan človek bo na svoje besede polagal toliko važnost, da jih ne bo trosil kakor pleve v veter. Značajan človek se pokaže tudi v tem, da zna molčati in ne opleta s svojim jezikom po trenutni potrebi strasti in osebne koristi. V takih primerih mora človek pokazati, da je moč, ki zna držati jezik za zobmi, pa če ga tudi to stane živca. Dandanes je molk še posebno potreben, in sicer za to, ker je velik del ljudi danes moralno tako zelo oslabil in nekritičen, da sprejmejo vse, če se le oznaia s primernim šumom, kričavostjo in reklamo. Nič več ne znamo misliti in presoati s svojim razumom, vse, kar nam prinesejo na ušesa razni gobezdači in klepetulje, sprejmemo in verujemo stoprocentno. Zato pa nastane iz muhe slon, pred katerim se zgražamo, tretujemo, ročimo, bežimo in ne vem, kaj še vse počenjamo.

Za zgled vzemimo sedanjí evropski politični položaj. Res, da je precej napet, še daleč pa ni tako nevaren, kakor si ga slikamo mi sami. Ta bi bil zopet silno potreben molk, ker pa tega ni, zato pa nastane toliko domišljavih napadov, prodiranj, mobilizacij in podobnih strahov, pred katerimi s tresemo in se nas loteva politost, v kateri samo še dneve in ure štejejo naše svobode. In

Naročajte »Domoljuba«.

Dr. R. W. Pearson

ZDRAVJE

s pomočjo zdravnih svojcev rastlin s uporabo »HERSAN ČAJA«, mešanice posebnih zdravnih rastlin po navodilu dr. R. W. Pearsona, glavnega zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija). Dolgoletna skušnja potrjuje vrednost »HERSAN ČAJA«, in sicer s nedvomnim uspehom pri boleznih: poapnenja žil, krvnega obtoka, ženskih boleznih, boleznih menstruacije (mesečno perilo), pri migreni, revmatizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zaprtosti, protinu, črevesnih boleznih, hemoroidih, pri splošnem in prehitrem debeljenju in proti ugaji. »HERSAN ČAJ« se dobi v vseh apotekah.

Zahtevajte brezplačni vzorec.

»RADIOSAN«, ZAGREB, Dukljaninova 1.

Reg. S. št. 19634-35.

HERSAN

Zastoj bo 29. t. m. razdeljenih 301 bogatih nagrad v vrednosti nad 150.000 dinarjev

Nagrade so:

1 motorne kolo Ardie 125 ccm.

1. 1 »Kremžarjevac mlatilnica,	10. 50 knjižnih sbirk,
2. 2 šivalna stroja,	11. 50 raznih skupin kuhinjske posode,
3. 5 radijskih aparatov,	12. 50 skupin razne porcelanaste in steklene namizne posode,
4. 4 nevestine bale,	13. 5 zlatih nalivnih peres,
5. 10 moških ali ženskih koles,	14. 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.,
6. 20 žepnih ali zapestnih ur,	15. 39 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.
7. 4 lepe harmonike,	
8. 5 »Lesec plugov,	
9. 5 bran,	

Vmes pa še popolsoma brezplačno potovanje v Rim s avtobusom pisarne »Okornj od 14. do 21. maja t. l.

Do žrebanja imajo pravico:

1. vsi, ki so naročeni na »Slovenca« najmanj že 3 mesece in ki bodo imeli plačano naročnino tudi na dan, ko bo nagradno žrebanje;
2. vsi, ki se nanovo naroče na »Slovenca« za tri mesece in ki bodo plačali trimesečno naročnino do:
  - a) pri vseh naših zastopnikih do srede 26. t. m.;
  - b) pri vseh naših podružnicah v Mariboru, Celju, Ptuj, na Jesenicah, v Kranju, Novem mestu in Trbovljah do petka 28. t. m. opoldne;
  - c) pri upravi v Ljubljani do sobote 29. t. m. opoldne.

Naročite „Slovenca“ takoj!

Sreča bo Vaša!

Levstika. — V Novem mestu je za vedno zatisnila oči Marija Goleš, roj. Grebenc. — V Senožečah na Krasu je umrl posestnik in gostilničar Sturm Emil. — V Trzinu je za vedno mirno zaspal vodja belilnice Josip Hnyk. — V Zalni so djali v grob tamošnjega župnika g. Josipa Šolarja. — V Črnomlju je zapustil solzno dolino okrajni načelnik dr. Mirko Potočnik. — V Kamniku je odšel h Gospodu po večno plačilo Frančišek Svetič. — Na

Bledu je umrl v 88 letu generalni ravnatelj Franc Bergauer. — V Ljubljani so zapustili solzno dolino: dr. Franc Frlan, zasebna uradnica Zorka Žitko, čevljarški mojster Franc Trnovec, soproga zasebnika Frančiška Lapajne, poštni poduraničnik v p. Franc Rupert in bivša poslovodkinja Minka Peternel. — Naj počivajo v miru!

Razglas o licitaciji

Krajevni šolski odbor v Senožetih, brez ljubljanski, razpisuje za oddajo del pri gradnji nove ljudske šole v Senožetih

I. javno pisмено ponudbeno licitacijo na dan 2. maja 1939, ob 11. uri dopoldne

v prostorih ljudske šole v Senožetih. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobe proti plačilu napravniških stroškov med uradnimi urami ravnatelja.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša za:

1. zidarska in težaka dela	din 139.687,26
2. tesarska dela	28.714,69
3. krovska dela	10.567,28
4. kleparska dela	19.050,—
5. strelvodne naprave	2.000,—

Nadrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji na razglasnih deskah tehničnih razdelkov sreskih načelstev v Ljubljani, Kamniku, Litiji.

Krajevni šolski odbor v Senožetih,
dne 19. aprila 1939.

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku
KUNOVAR FRANJO
pokopališče Sv. Kriš, Ljubljana.

vo to zmedo delajo tisti, ki ne znajo molčati in se pečajo s tem, da raznašajo razne izmišljotine in laži, mi, ki smo taki revčki, da ne znamo misliti z lastno glavo, jim pa slepo verjamemo. Če bi današnji ljudje manj govorili, pa več brali, bi bilo vse naše življenje in delovanje gledano v čisto drugačni luči. Žal, da med nami tako manjka pravega razumevanja za koristno in pošteno branje in da je na drugi strani toliko preveč praznega govorjenja, ki povzroča neubrano sožitje človeške družbe.

Proč torej z nepotrebno klepetavostjo!

RADIO LJUBLJANA

Program Radio Ljubljane od 27. aprila do 4. maja.

Cetrtek, 27. aprila: 18.40: Slovenščina za Slovence. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Reprodukcijski koncert. — Petek, 28. aprila: 18.40: Francščina. — 19.30: Nae. ura: Rojstni dan Nj. kr. Vis. kneza namestnika. — 19.50: Efektna loterija za gasilski kongres. — 20: Koncert. — Sobota, 29. aprila: 18: Za delopust, igra Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 20: O znanji politiki. — 20.20: J. Vombergar: Muhamet amor, vesela igra. — Nedelja, 30. aprila: 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz Iranč. cerkve. — 9.45: Verski govor. — 10: Koncert jugoslovanske glasbe. — 13.20: Brata Kosca igrata dve harmoniki. — 17: Kmet. ura: Setev in presajanje površine in drugih kmetijskih sadežev. — 19.50: Pester večer. — 20.30: Koncert. — Ponedeljek, 1. maja: 18: Zdravstvena ura: Božjast z ozirom na duševni svet. — 18.40: Mesečni slovstveni pregled. — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. — 20.30: Koncert operne glasbe. — Torek, 2. maja: 13.20: Veseli godci. — 18: Vesel koncert Radijskega orkestra. — 18.40: Gledanje sveta z božjega vidika. — 20: Pevski in instrumentalni koncert. — 22.15: Harmonika solo. — Sreda, 3. maja: 18: Mladinska ura: Iz glasbene zgodovine. — 18.40: Umetnost Ptuja.

St. Jurij pod Kumom. Nedavno smo pokopali Zupanc Marijo iz Malega Kuma in 92 letnega Žiberta Franca iz Klenovika. Večna luč naj jima svetli — »Domoljub« je enkrat pisal, da bi se sladkor pocenil. Sedaj je kar tiho ostalo. Pa moka bi bila tudi lahko cenejša.

NOVI GROBOVI

n Smrt strašna nima več moči... V Mariboru je umrla Roza Lampe roj. Mandl. — V Laškem je preminula Hedviga Hermann roj. Sima. — V Subotici je odšel v večnost višji kontrolor Peter Pobor. — V Celju so pokopali 78 letnega učitelja v p. Mihaela

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom
Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%** proti odpovedi po **5%**

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vavencev in naroba. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Pozor, gozdarji!

Izdelujem najcenejše in najfinejše orodje kakor sekire, malarine, plankače, cepine, Pontastler, cepine kmečke. Pošiljam po pošti na drobno in debelo. — Krmelj Matevž, sekirni kovač, Log. Šk. Loka.

Vsaki osebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. - Pisliste: A noa, Maribor.

Kupujem stalno stoječ les

za produkcijo tramov. Ponudbe pod »S sečnim dovoljenjem« na upravo Domoljuba št. 2628.

Za vsako družino

vsa oblačila, posebno moške obleke in perilo si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Svete kipe

majniške Marije nudi po najnižjih cenah F. Konjodic, Strazišče pri Kranju.

Dobre goveje otave

prodam 2000 kg. — Rotar Anton, Kozarje št. 117.

Hlapca

za kmečka dela sprejme Janez Zdošar, Sušica 19, p. Dobrova.

Vajenca

za pekovsko obrt, z vso oskrbo, sprejemem. Sašelj, Mokronog.

Hlapca

h konjem, sprejemem. Vič št. 5.

200 skopnekov

(ršenih), popolnoma očiščenih, prodaja Gradiš, Strahinjš 41, Naklo, Kranj.

Fanta

15 do 18 let starega, za kmečka dela, sprejemem takoj. Ljubljana, Vodnikova 50.

Bik - simendollec

za plemo, naprodaj. Savlje 28, p. Jezica.

Bencinski motor

6 kh, za vsako kmečko uporabo, prodam. — Žibert Franc, Suha 8, Kranj.

Vajenca

z oskrbo v hiši, sprejemem Joško Černe, sedlar, tapetnik in voznik tapetnik, Bled.

Kmečkega fanta

ki ima veselje do prostoročnega slikanja, in pridno dekle, sprejemem. Franc Konjodic, Strazišče pri Kranju.

Fanta

15 do 17 let starega, sprejemem za kmečka dela. — Škofja Loka, Karlovska ulica 18.

Izborne kose

prave bergamaške in druge ose, bruse in razno orodje - ima v zalogi po nizkih cenah železnina Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Posestvo

pri Radovljici, letovški kraj, arondirano, za 2 govedi, nova hiša, takoj naprodaj za 65.000 din. — Prodajam tudi več manjših posestev in hiš. Rebolj L. Kranj.

Kmečki mlin

vzajem v najem. Naslov v upravi pod št. 6495.

Mizarskega pomočnika

in vajenca sprejemem takoj Janez Perovšek, mizar, Smarje-Sap.

Hrano in stanovanje

dobljador posodi za nekaj let 20.000 din. Naslov v upravi lista pod št. 6143.

Hlapca h konjem

sprejemem takoj za vožnjo drv. Plača po dogovoru. — Valentin Gostinčar, Kleče št. 4, Dol pri Ljubljani.

Majer ali majerica

vajen živine in planinskega mlekarstva, trezen in pošten - se sprejme. Ponudbe na Kuničič, p. d. Sokan, p. Bohinjska Bela.

Brane

travniške in poljske, razne pluge in pluzne dele dobite v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Fige za žganjekuho

dobite po ugodni ceni pri tvrdki Fran Pogacnik d. z o. z. v Ljubljani, Tyrseva c. (Dunajska) št. 33.

Hiša

z sadnim vrtom in nekaj njivami, naprodaj za 25.000 din. Naslov v upravi lista pod št. 6227.

Pozor! Gospodinja, nevrsta, gostilničarji itd. Naročila še danes vzorco (brezplačno) od bele in rjavne kotenine raznih širin za posteljno namizno in toleno perilo pri tvrdki **Pavla Stransky, Tržič**. Vedno velika zaloga tudi v bombaznu za pivski, barokna dobarva, točna postrežba, zmerne cene!

Na nekem vaškem pokopališču v Tirolah je stalo na deski lesenega križa osem vrstic v rimski, ki bi se prosto prevedeno glasile takole:
V grobu tem počiva Franc Krančičev,
V življenju dober klavec bil praščov,
Z veseljem spretno pujee klal in garal,
Odiral jih, ali obaral,
Vročino, mraz, prenašal je prav z lahka,
Nikdar z zdravniki ni imel opravka.
Odločil noč je zdaj in mesarico,
V večnost šel, upajmo, na desnico.

Pravi ribniški fižol za se banaanško lucerna me in
dobite pri tvrdki **Fran Pogacnik**, d. z o. z. v Ljubljani Tyrseva (Dunajska) cesta 33 - Fižol tudi zamenjano

Donišljav skladatelj: »Torej, pravite, da so bodo moje skladbe izvajale, ko bodo Wagner, Mozart, Beethoven itd. že davno pozabljeni?«
Kritik: »Da, ampak prej ne.«

Zvočni kino »Društveni dom« - Dolnji Logatec

predvaja v soboto 29. aprila ob 1/9 uri zvečer, v nedeljo 30. aprila ob 3. 6. in 9. uri zvečer in v ponedeljek 1. maja ob 1/9. zvečer najveličastnejši veliki film vseh časov

(PASLJON) »KRALJI KRALJEV«

Film je najnovejšo delo, ki se predvajam prikazovanjem trpljenja Jezusa Kristusovega. — Čestito občinstvo naprošamo, da si pravočasno preskrbi vstopnice v predprodaji!

Varševka (je vzdihnila proti svojemu porednemu sinu): »Oh, ko bi vsaj tvoj oče zvečer ostal doma, da bi videl, kako poreden si, kadar ga ni doma.«

Mlin tudi z žago kupim ali pa vzamem v najem event proti kavelji na deželi v stalnem obratu takoj ali pa tudi pozneje. Uhan Franc, Gradišče pošta Lukovica.

Učitelj: »Povej mi kak važen datum v zgodovini, Miha.«

Miha: »Leta 1929.«

Učitelj: »Kaj pa se je takrat zgodilo?«

Miha: »Jaz sem bil rojen.«

Tovarna verig d. d.

Lesce pri Bledu
oddelek za pluge

izdeluje najmodernejše jeklene pluge, okopalnike, osipalnike in izorače za krompir, njivske in travniške brane.

Kmetovalec, zapomni si: njtve obdelaj z najmanjšim trudom le, če orješ z Lesco plugom. — Naročila pošlji na:

Lesce plugi, Ljubljana, Sv. Petra c. 60

Bratje, opominjam vas:
Kar je krivo, izravnajte,
kar je dobro, dovršite,
predega pride noč in mraz!
(Fran Levstik.)

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Volno za ženske in moške obleke, svilo, cefir, šifon itd. nudi po nizkih cenah

Oblačilnica za Slovenijo - Ljubljana
Tyrseva cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

Hranilne knjižice članic Zadrugne zveze vzamemo v račun za pri nas kupljeno blago.

Gnojnice črpalke
brzoparilniki
štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Preddelavec: »Hej, vi tam, kaj naj bi pomeni? Pa ste zatrjevali, da se nikdar ne utrudite.«
Repečnik: »Saj se tudi ne, raje prej sedem.«

Halo! Gospodinje pozor!

Ali Vam je že znano, da je otvorenja nova trgovina z ostanki in cenejšim oblačilnim blagom, ki ga potrebujeta delavec in kmet, v Ljubljani pri Zmajskem mestu, tik ob Ljubljani (kjer je krompirjev trg), **Sv. Petra nasip 29**. Ravno kar je na za'ogi veliko ostankov za moške pražnje in delavne obleke meter od 20 do 60 din, veliko ostankov za ženske in otroške pražnje in vsakdanje obleke, ostanki pralne svile, krepov itd. Ravno tako dobite tudi od kosa počeni blagove n. p.: bela kontenina srednja 5 din, najboljša 8-80 din, pisano za srčice srednje 5 din, najboljša 9 din, tiskovina za predpasnike srednja 6 din, najboljša na dve strani 9 din, naglavne rute 6 din, žepni robci 1 din itd.

To trgovino je otvorila špeciijelno za cenejše blago

znana ljubljanska trdka **F. I. GORIČAR**

ki ima svojo glavno trgovino na Sv. Petra cesti 29, v novi hiši, kjer je velika zaloga boljšega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi izgotovljene obleke, na Sv. Petra cesti 30 pa ima oddelek za nevestine opreme in pohištveno blago (zavese, tepihe, garniture za postelje, perje, žimo in morsko travo i. t. d.). — Torej vse, kar rabite, najdete sigurno v naših **treh trgovinah**, kjer dobiti dobro in po nizkih cenah! Naše geslo še vedno drži: majhen zaslužek, a čim večji promet!

V vsako hišo »Domoljuba«!

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: J. K. Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.